БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 174 (19.550). • 1986 йил 27 июль, якшанба ✦ Баҳоси 3 тийин.

ЎРТОҚ М. С. ГОРБАЧЕВ ВЛАДИВОСТОККА КЕЛДИ

25 июль куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Владивостокка келди.

Аэропортда уни КПСС Приморье ўлка комитетининг биринчи секретари Д. Н. Гагаров, ўлка ижроия комитетининг раиси Д. И. Карабанов, ўлка партия комитети бюросининг аъзолари кутиб олдилар.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛАРИ ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ

ИЗДОШЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

— Ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилаш, уларга қулайликлар яратиш масалаларига катта эътибор берилмоқда, — деди Самарқанд химия заводи илғор электр пайвандчиси А. Федотова. — Куни кеча Суперфосфат посёлкасида 72 квартирали уй фойдаланишга топширилди. Бу ва бошқа объектлар қурилишида ўзимизнинг ҳам ҳиссамиз борлигидан мамнунмиз.

Экстракция цехи коллективи тольяттиликлар ташаббусини ва Тошкент тўқимачилик комбинати бир группа ишчиларининг Очиқ хатини қизғин маъқуллаб, маданий-маиший объектлар қурилишида йил охиригача камида 4—5 кун ҳашар ўтказишни режалаштирдилар.

Бошқа цехлар коллективлари ҳам ишдан ташқари вақтда йил давомида 4 кун уй-жой ва маданий-маиший объектлар қурилишида текин ишлаб беришга қарор қилдилар.

Ж. МАМАТОВ.

КЕНГ МИҚЁСДАГИ ИШЛАРНИНГ БОШЛАНИШИ

М. С. Горбачевнинг Владивостокда бўлиши

ВЛАДИВОСТОК, 26 июль. Бугун КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйди. Виборг томонининг ишчилари 30-йилларда революция йўлбошчисининг бронза ҳайкалини узоқ шарқликларга ҳадя қилишган эди.

Шу ердаги майдонда КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Совет Приморьеси пойтахти аҳолиси билан дастлабки учрашувлари бўлди.

— Кутиб олганлигингиз учун раҳмат, — деди М. С. Горбачев. — Мен Узоқ Шарқда биринчи марта бўлишим. Ҳамма нарсани ўзим кўришни истайман, сўнгра эса айтадиган гаплар бор. Фақат сизларгагина эмас, барчага тааллуқли гаплар бор.

Биз бу ўлкани яна ҳам кўпроқ ўзлаштиришимиз керак. Бу ерга аллақачон кўчиб келган кишилар шу ерлик бўлиб қолишган. Аммо келиб кетаётганлар ҳам бор. Узоқ Шарқни фақат хом ашё манбаи деб қарашга ҳам барҳам бериш керак, деб ўйлайман. Бу ерда муқим жойлашиш, бинобарин эса, одамлар учун шароитларни вужудга келтириш лозим. Владивосток яхши шаҳар. Ҳам сиёсий, ҳам маданий жиҳатдан йирик марказ. Лекин биз бу ердаги ишларни анча пухтароқ авж олдириб юбормоқчимиз. Узоқ Шарққа эътибор берилмаган эди ёки у ҳақда унутиб қўйишган эди, деб айтиб бўлмайди. Шаҳарлар ва портлар бунёд этилди, балиқ саноати, машинасозлик ва хом ашё базаси ривожлантирилмоқда, илм-фан асосли равишда илдиз отди. Аммо бу билан, айтишим мумкинки, кенг миқёсли ишлар учун негиз, майдон яратилиб, ишлар бошланган эди. Маслаҳатлашиб олмоқчиман. Эҳтимол, Узоқ Шарқни ривожлантиришга оид махсус Давлат программаси керакдир, бундай программа барча томонларни — экономикани, социал соҳани, айниқса, социал соҳани қамраб олган бўлур эди.

М. С. Горбачев Владивосток билан таниша туриб, йўл-йўлакай шаҳар аҳолиси билан суҳбатлашиш учун бир неча марта тўхтади.

М. С. Горбачев: Узоқ Шарқни ўзлаштириш учун астойдил киришиш пайти келди. Олдинги авлодларга эса қилган ишлари учун шон-шарафлар бўлсин деймиз ва офаринлар айтамиз. Бироқ экономика ҳатто ҳозирги мавжуд потенциали билан ҳам кўпроқ самара бера олса керак. Бунинг учун шу ерда одамлар муқим жойлашиб қолишлари лозим.

Овозлар: Тўғри, худди шундай бўлиши керак!

М. С. Горбачев: Умуман, мен сизларга айтсам, ҳозир бизга осон эмас. Ахир биз ҳаммамиз ўзимизни бироз бўшаштириб юборган, бирмунча интизомсизроқ бўлиб қолган эдик-да. Сизлар бу сўзлар учун хафа бўлманглар. Мен буларни ҳаммага қарата айтмоқдаман. Тартиб ўрната бошлаган ҳам эдик-ки, ишларнинг юришиб кетганлиги сезилиб турибди.

Биз сизлар билан бирга вазиятни чинакамига қўлга олган тақдиримиздагина иш яна ҳам юришиб кетади. Биз йўлни пухта ишлаб чиқдик, қайси томонга боришимиз биз учун аниқ ва равшан. Бу эса сиёсатда хато қилмаслик учун жуда катта аҳамиятга эга. Сиёсий хатолар — энг қимматга тушадиган хатолардир. Бундай хатолар экономикага ҳам, кайфиятга ҳам, бутун жамиятга ҳам таъсирини ўтказади. Шу боисдан биз умумий куч-ғайрат сарфлаб, ҳаракат қиламиз, деб ўйлайман. Ўзингиз кўрганингиздек, партия съезди ўз қарорларида энг асосий нарсани қамраб олди. Эндиликда ана шу қарорларни бажаришга киришайлик.

Овозлар: Ишлаш керак!

М. С. Горбачев: Ишлаш ва янгичасига ишлаш, қайта қуриш керак. Хўш, қайта қуриш нима ўзи? Ҳар бир киши ўз ўрнида интизомни, масъулиятни, ижодкорликни, унумдорликни ошириши лозим. Ана ўшанда биз ўзимизнинг совет салмоқли ғилдирагини қаттиқ айлантириб юборамиз.

Овозлар: Бизда ғайрат-шижоат, истак, билимлар етарли.

М. С. Горбачев: Етарли. Халқимизнинг ватанпарварлиги ҳам ўзига етарли, мен бу ҳақда неча марталаб гапирганман. Ҳозир ҳам ишлаяпмиз, лекин бундан ҳам яхшироқ ишлаш керак.

Ўзларингиз биласизлар, нуқсонлар тўғрисида гапириладиган бўлса, улардан катталари ишлаб чиқариш фондларини ошираверибб, социал масалалар учун камроқ талабчанлик қилинганлиги ва аввало уй-жойлар учун кам талабчанлик қилинганлигида бўлган эди. Ваҳолонки, биз 20—25 йилдан буён суръатни пасайтирмай, уй-жойлар қурмоқдамиз.

Бу соҳада сизларнинг катта хом ашё ресурсларингиз бор. Наҳотки, шу ресурсларни қайта ишлаш учун ўша ёққа, мамлакат марказига ташиб бориш керак бўлса? Бу мақсадга мувофиқ бўлмаса керак.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари «Бизнинг шаҳримиз» халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида Приморье ўлкаси марказини иқтисодий ривожлантириш истиқболлари ҳамда социал масалалар билан қизиқди.

М. С. Горбачев виставкани кўриб бўлганидан кейин шу ерга йиғилганлар ёнига келди. Энг муҳим проблемалар тўғрисида суҳбат бошланиб кетди.

М. С. Горбачев берилган саволларга жавоб қайтариб бундай деди: мамлакатимизда тартиб битта бўлиши керак. Унинг моҳияти шуки, ҳар бир киши қилган меҳнати эвазига ҳақ олиши лозим, бу меҳнат ишлаб чиқаришни ўстиришга ва товарларни кўпайтиришга олиб боради. Тўғрисини айтсам, ўртоқлар бунда ҳамма иш жойида деб бўлмайди. Товарлар кўпаймаса-да, пул ёзиляпти, ахир пойабзал ҳам, мебель ҳам, уй-жойлар ва бошқа кўп нарсалар ҳам товарку, — шундай бўлгач, меҳнатдан қандай самара олиняпти? Шунинг учун ҳам ҳаммага — шахтадами, станокдами, мартен, кульман, илмий қурилма ёнидами, қаерда бўлмасин, ҳаммага қилган реал иши учун, реал иш учун ҳақ тўлаш биринчи ва энг муҳим вазифадир. Сиз билан биз шуларни жорий этмасак, мамлакат олға силжимайди.

Хўжалик ҳисобига ўтказиш тўғрисидаги масалани тўғри қўяяпсизлар. Барча — ишчи ҳам, цех ходимлари ҳам, завод раҳбари ҳам, — ҳамма-ҳамма хўжалик ҳисобида ишлаши ва пировард маҳсулотга қараб ҳақ олиши лозим. Пировард маҳсулот олинмаса, фойда ҳосил бўлмаса — демак оладиган пул ҳам бўлмайди.

Кўряпсизми, қандай бўляпти? Сизларга шундай корхоналар рўйхатини айтиб беришим мумкин, улар пойабзал, пальто тикиб чиқаришаверади-ю, аммо бу товарлар конвейердан тўппа-тўғри омборга тушиб тахланиб ётаверади. Нима учун шундай? Чунки, уларни ҳеч ким олмайди, ишчилар эса иш ҳақини олишаверади. Телевизорларни олиб кўрайлик. Токка улаганингизда 13—15 минут ўтар-ўтмас, телевизор ишламай қўяди. Рангли телевизор озмунча турадими! Шу аҳвол қачонгача давом этиши мумкин?

Сиз биргина Бош секретарь чоралар кўриши керак, деб ўйласангиз бизда ҳеч нарса бўлмайди. Ҳар бир коллективда реал ҳамма ишларни халқ бошқариб, ҳаммасини жой-жойига қўймоғи энг муҳим ишдир. Эҳтимол бирмунча фурсат ўтар, бошимиз ҳам оғрир, ҳаттоки, аллакимлар билан жанжаллашиб ҳам олармиз, лекин биз бунга эришишимиз керак.

Мамлакатда йиғилиб қолган проблемалар кўп, деб таъкидлади М. С. Горбачев. Ҳаммамиз бир ҳаракатга киришиб олишимиз керак. Шу суҳбатимиздан кейин уйингизга қайтиб борганингизда бир нарса тўғрисида: мен ўзим нимани қандай қилиб бажараман, деб ўйлаб кўринг.

Овозлар: Тартиб ўрнатиш керак!

М. С. Горбачев: Жуда яхши, тартиб ўрнатиш керак! Лекин тартибни ким ўрнатиши керак, деган яна ўша савол туғилади. Бутун жамият ўрнатиши лозим. Ишни киши ўзидан бошлаб, батартиб бўламан, интизомни сақлайман, дейиши керак.

Ҳозир халқ саводли. Суҳбатимиз проблемаларга нечоғлик ўткир ва тушуниб қараётганлигингизни кўрсатмоқда.

Шуларнинг ҳаммасини қайта қуриш пастдан ҳам, юқоридан ҳам борадиган қилиб боғласак натижа ҳам чиқади.

Қаранг, вино магазини ёнида навбатда турганлар қанчалик кўп, деган савол суҳбатни яна ҳам жонлантириб юборди.

М. С. Горбачев: Хўш, нима учун туришади, албатта ичиш керакми?

Овоз: Йўқ, гап шундаки, бу ишларни бошқача қилиш керак эди.

М. С. Горбачев: Тартибга солиш керак, демоқчимисиз?

Овоз: Ҳа, ахир кишилар навбатларда туриб қоляптилар да.

М. С. Горбачев: Ўзингизни қийнаб нима қиласиз, турманг, қўйинг! (Ҳамма кулади).

Овоз: Ишлашлари керак бўлган вақтда нима учун уч соатлаб навбатда туришади?

Овоз: Тўғри қилинган! Алкоголь — бу офат.

М. С. Горбачев: Аёллар менга ёзган хатларида ниҳоят оталар ўз фарзандларини, биз эса эримизни кўра олдик, дейишади. Шундай экан, биз ичкиликдан қутила олмайдиганлардан андоза оламизми? Йўқ, мутлақо ундай эмас!.

Сизларга бир гапни айтиб қўяй. Биз бу ишдан чекинишимиз мумкин эмас. Қуйидаги рақамга эътибор қилинг: бизда жароҳатланиш сабабидан кишиларнинг ўлиб кетиши илк бор бир йил ичида 20 процент камайди. Қуйди-чиқдилар ҳам озайди. Чунки оилалар иноқлашиб нормал яшай бошлади. Албатта, биз арақдан тушадиган даромадларнинг озайишидан жуда катта пул йўқотяпмиз. Лекин мен биз шунга чидаш беришимиз керак, бу ишни қандай қилиб яхшироқ бажариш мумкинлиги тўғрисида ўйлашимиз керак, деб ҳисоблайман. Шу йилнинг олти ойи ичида мамлакатда алкоголли ичимликлар сотиш яна 35 процент камайди. Алкоголли ичимлик сотишнинг камайиши сабабидан 5 миллиард сўм кам пул тушди. Спиртли ичимлик сотиш ўтган йилги даражада қолса керак деб ўйлаган эдик. Йўқ, ундан ҳам камроқ бўлди. Бу яхши: афтидан нима яхшию, нима ёмонлигини халқнинг ўзи ажрата бошлади.

Овоз: мен Якутияда, Нерюнгрида яшайман, ўша ёқларга ҳам ўтасизми?

М. С. Горбачев: Мен Узоқ Шарқни айланиб чиқишим керак, деб айта оламан. Ҳозир Приморье ва Хабаровск ўлкаларини айланиб чиқишни режалаштирмоқдаман. Сўнгра Якутия, Магадан, Чукоткага бораман. Ўртоқлар, сизлар билан ҳаққоний ва осойишта суҳбатдан мамнунман. Ҳақиқатни гапирганингда баъзан ҳиссиётга берилиб кетасан киши. Сизлар эса ўз ҳақиқатингизни осойишталик билан қаттиқ туриб ҳимоя қилинг. Биз танқидга қарши курашишга уринувчиларнинг ҳаммасини қатъиян тўғрилаб қўямиз. Бизда эса кўпинча шундай бўладику ахир: инсонда фикр туғилдими, у тиниб-тинчимайди, камчиликлар тўғрисида гапиради, ундан эса қутулишни истайдилар. Биз танқидга нотўғри муносабатда бўладиган кишиларни бундан буён ҳам бутун мамлакат ҳукмига ҳавола қилаверамиз. Ўзгача, виждонан, ўртоқларча яшаш керак. Халқимизнинг маънавий, меҳнатсеварлик, инсонпарварлик каби фазилатлари кўп бўлиб, бу борада бизда камомад йўқ. Кейинги йилларда кўпчилик молпарастликка берилиб кетди: кимдир бирон нарсани кўпроқ юлиб қолишни, кимдир ҳамма ёқда шов-шув бўладиган тўй ўтказишни, муҳташам иморат қуриб олишни ўйлайдиган бўлиб қолган эди. Ахлоқ бўшаша бошлаган эди. Бундай қилиш ярамайди.

Овоз: Бизда ёшларнинг ўндан тўққиз қисми — ВЛКСМ аъзоси, уларнинг ҳаммаси шундай фикрловчи комсомоллар бўлиши мумкинми?

М. С. Горбачев: Хўш, бу хусусда ўзинг қандай фикрдасан.

Комсомол йигит: Уларнинг сонини камайтириш керак?

М. С. Горбачев: Хўш, биз комсомолдан ҳайдаб чиқарайликми? Сизларнинг ўзингиз Ёшлар Союзига бирлашгансиз, ҳар бир ташкилотнинг онгига ҳам етказиб қўйинг. Менинг комсомоллик даврим урушдан кейинги йилларга тўғри келганди. Қийинчиликлар мислсиз даражада кўп бўлганлигини ўша йилларни унутмаган кишилар билади. Мен Москва университетига ўқишга бораётганимда вайрон қилинган Сталинград, харобага айланаёзган Воронеж, Ростов, Харьков орқали ўтган эдим. Мен мамлакатни харобалар ҳолида кўрганман, лекин шуни айтаманки, ўша пайтдаги комсомол жанговар ўткир комсомол эди. У кўп, жуда кўп ишлар қилди. Касбларни ўзлаштиришга, билимларга ташна эди ва биз кўп ишларни қилгандик. Мактабдан, университетдан қурилишларга бориб шаҳарларни ободонлаштиришда ёрдам берардик. Уларни қайта тиклагандик. Нимани ўйласак, шуни рўй-рост гапираверардик. Комсомол йиғилишлари шу қадар жанговар руҳда ўтардики! Комсомол қаддини ростлаши лозим. Биз авж олдираётган ишларнинг ҳаммаси айни комсомол учун мўлжаллангандир.

М. С. Горбачев куннинг иккинчи ярмида СССР Фанлар академиясининг Узоқ Шарқ илмий марказига борди.

Институтлар, станциялар, қўриқхоналар ишлаб чиқаётган катта-катта илмий программалар орасида «Океан», «БАМ», «Цунами» программалари ва бошқалар бор. СССР Фанлар академияси Узоқ Шарқ илмий маркази президиумининг раиси академик В. И. Ильичев марказ иши тўғрисида гапириб берди. Марказ, деди олим, кейинги йилларда ўз ечимларини халқ хўжалигига ўтказишни анча тезлатди, лекин бу жараён ҳамон суст суръатлар билан бормоқда.

М. С. Горбачев марказ институтларининг иши билан танишар экан, Узоқ Шарқ аниқ иш планига эга бўлиши зарур, деб таъкидлади. Илм-фансиз ҳеч қандай ўзлаштириш бўлиши мумкин эмаслиги равшан. Илм-фансиз кенг, жиддий, фундаментал, амалий иш қилиб бўлмайди. Илм-фан ҳозир регионадаги аҳвол нимадан иборат эканлиги, нима ишлар қилиши кераклиги тўғрисида кўп маълумотлар тўплади. Натижада биз Узоқ Шарқни кенг кўламда планли ва комплекс ҳолда ўзлаштира боришга имкон берувчи база яратдик.

Башарти, биз бундан буён ҳам Сибирь ва Узоқ Шарқ ҳисобига олға бормоқчи бўлсак, бу ердан ҳадеб олавермасдан, ҳаммасини чуқур ўйлаб қарашимиз керак, деди пировардида М. С. Горбачев. Бундай жойлар унча кўп эмас. Шу улкан ерлардаги ишимизга нечоғлик ақл-идрок ва моҳият бахшида этсак, бутун мамлакатдаги ишлар шунчалик тез боради, деб ўйлайман.

А. БЕЛИКОВ,
Б. ГРИШЧЕНКО,
Н. ЖЕЛЕЗНОВ,

ТАСС махсус мухбирлари.

КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ

26 июль куни Тошкентда Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг пленуми бўлди. Пленум қатнашчилари республика касаба союз ташкилотларининг партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми қарорлари асосида меҳнаткашларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини тубдан яхшилаш борасидаги вазифаларини муҳокама қилдилар.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси Ҳ. Алимова докладида, музокараларда сўзга чиққан пленум қатнашчиларининг нутқларида қайд этиб ўтилганидек, Ўзбекистон касаба союзлари партия ташкилотлари раҳбарлигида ва хўжалик органлари билан қалин ҳамкорликда меҳнат коллективларининг куч-ғайратларини КПСС XXVII съездининг тарихий қарорларини, ўн иккинчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажаришга қаратмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленумининг қарорлари, ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбориш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномаси меҳнат ғайратини ва сиёсий активликни янада жўш урдириб юборди. Республиканинг кўпгина ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари В. Гвоздев ва В. Сидорейко бригадаларининг ВЦСПС маъқуллаган ташаббусини қўллаб-қувватлаб, зўр меҳнат шижоатини намоён қилмоқдалар». «Юқори унумли зарбдор меҳнатимиз ва юксак сифатли маҳсулотимиз — ўн иккинчи беш йилликка», «Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олайлик!», шиори остида ишламоқдалар. В. Гвоздев ва В. Сидорейко бригадалари меҳнат унумдорлигини ўстиришни жадаллаштиришда чинакам бурилишни таъминлашга қарор беришган эди. Меҳнат коллективларида уларнинг ташаббуси кенг кўламда қўллаб-қувватланмоқда, уларнинг намунаси республика халқ хўжалигини ривожлантиришда содир бўлаётган ижобий силжишларга кўмаклашмоқда.

Шу билан бирга пленумда айтиб ўтилганидек, ҳали касаба союзларининг барча область Советлари ва республика комитетлари иш услуби ва методларини актив қайта қуришяпти, деб бўлмайди, социалистик мусобақани такомиллаштириш, унинг самарадорлигини ошириш ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатномаси талаб этаётганидек, пировард натижаларга эришишга йўналтириш масалалари билан изчил ва чуқур шуғулланишаётгани йўқ.

Республика касаба союз ташкилотлари меҳнаткашларнинг нормал меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яратиш борасидаги ишларини тубдан қайта қуришлари лозим. Бу ишда ҳали талайгина камчиликлар бор.

Металлургия, химия, машинасозлик, енгил саноат ҳамда саноат бошқа тармоқларининг кўпгина корхоналарида иш жойларининг чанг ва газ билан булғанганлиги нормадан анча ошади, машина-ускуналарнинг аҳволи улардан фойдаланиш техникавий талабларига мос келмайди. Айниқса, ёрдамчи ва юк ортиш-тушириш ишларидаги механизациялаштирилмаган меҳнат билан банд бўлган ишчилар сони секинлик билан камайтирилмоқда.

Касаба союзлари коллектив шартнома мажбуриятларини, янги техника, механизациялаштирилган поток ва автомат линияларни жорий этиш, сермеҳнат жараёнларни комплекс механизациялаш планларини бажариш, иш жойларини аттестациядан ўтказиш ва рационализациялаш устидан контроллик қилиш борасидаги ўз ҳуқуқларидан ҳали ҳам тўла-тўкис фойдаланмаяптилар.

Куз-қиш фаслида ишлашга ҳозирлик кўриш соҳасидаги тадбирлар ҳам назардан қочирилмоқда. Натижада пахта тозалаш, ёғ-мой саноатининг кўпгина корхоналарида, қурилиш майдонларида ишчилар қишда совуқ ҳавода унумсиз меҳнат қилмоқдалар. Меҳнаткашларни коржома, махсус пойабзал, шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлашда жиддий камчиликлар мавжуд.

Республика корхоналари санитария-маиший хоналар билан атиги 80 процент таъминланган. Кўпгина бундай хоналар қаровсиз ҳолда бўлиб, бошқа мақсадларда фойдаланилмоқда.

Кўпгина касаба союз ва хўжалик ташкилотлари умумий овқатланишни яхшилаш учун мавжуд имкониятлардан фойдаланмаяптилар. Ишчи ва хизматчиларни иссиқ овқат билан таъминлаш, унинг сифатини ошириш, ошхоналар тармоғини кенгайтириш борасида белгиланган топшириқларни бажариш, савдо хизмати кўрсатиш, ошхоналар ва буфетларнинг иши устидан жамоатчилик контролини ташкил этишни яхшилаш юзасидан зарур чоралар кўрилмаяпти.

Меҳнаткашларнинг дам олиши, даволанишини ва уларга санитария-курорт хизмати кўрсатишни ташкил этишда сезиларли қайта қуриш рўй бермади. Касаба союз шифохоналарида хизмат кўрсатиш маданияти ҳали паст, маиший хизмат яхши ривожланмаган, даволаш методлари ҳамма жойда ҳам замонавий курортология даражасига мос келяпти, деб бўлмайди.

Ётоқхоналарда истиқомат қилаётган ишчиларга нормал турмуш ва дам олиш шароитларини яратиш соҳасида ҳали кўп иш қилиш лозим бўлади. Андижон, Жиззах, Самарқанд, Тошкент областлари ва Тошкент шаҳридаги ётоқхоналарнинг кўпчилиги капитал ремонт қилинишни, ускуналар ва анжомлар билан тўлиқ таъминланиши зарур.

Касаба союз комитетлари уй-жойлар ҳамда бошқа социал-маданий ва маиший объектлар қурилишининг бориши, уй-жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлаш устидан қатъий контролни ҳали йўлга қўйишган эмас, социал адолат принципларини қўпол бузиш фактлари мавжуд.

Клуб муассасалари, спорт базалари ва иншоотларининг, туристик комплексларнинг иши анча яхшиланиши зарур. Уларнинг кўпчилиги ҳали меҳнаткашлар ўртасида сиёсий-тарбиявий иш олиб бориладиган ва улар дам оладиган, меҳнаткашларни ҳар томонлама жисмоний камол топтириб чиниқтирадиган чинакам марказлар бўлиб қолган эмас.

Пленумда таъкидлаб ўтилганидек, касаба союз Советлари ва комитетлари, бошланғич касаба союз ташкилотлари хўжалик раҳбарлари билан биргаликда меҳнаткашларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитлари қай аҳволда эканлигини принципиал ва ўз-ўзини танқид руҳида анализ қилишлари, мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан конкрет чоралар кўришлари керак.

Пленумда Ўзбекистон касаба союзларининг XIII съездини чақириш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Съездни 1987 йилнинг 23—24 январида ўтказишга қарор қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири П. В. Догонкин пленумда нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

КАДРЛАР ЎҚУВИ

26 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги республика партия-хўжалик активи мактабида якунловчи машғулот ўтказилди.

КПСС Марказий Комитетининг лектори Н. В. Подольский «КПСС XXVII съезди партия ташқи сиёсий стратегиясининг асосий мақсадлари ва йўналишлари тўғрисида» деган мавзуда лекция ўқиди.

Бир қанча тингловчилар партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми қарорларини амалга оширишнинг асосий масалаларига бағишланган ахборотлар билан чиқдилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг собиқ Раиси Н. Ж. Худойбердиевнинг экономикага раҳбарлик қилишнинг партиявий принципларини қўпол равишда бузганлиги ва хизмат мавқеини суиистеъмол қилганлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Мажлисда шу нарса қайд этиб ўтилдики, Н. Ж. Худойбердиев Ш. Р. Рашидов билан биргаликда экономикада ишларни муваффақиятли қилиб кўрсатишга интилиб, ишда бўрттирилган кўрсаткичлар кетидан қувиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг амалда тайёрланган ҳажмларини сохталаштириш кампаниясига бошчилик қилдилар, партия, совет, хўжалик органларининг раҳбарларини маҳсулот тайёрлаш планларини ҳар қандай йўллар билан бўлса-да бажаришга мажбур этдилар. Бу ҳол қўшиб ёзиш, давлатни алдаш, кўзбўямачилик, порахўрлик, давлат маблағларини ғоят катта миқдорларда ўғирлаш ҳамда бошқа ғаразли суиистеъмоллар системасини юзага келтирди. Республикага катта иқтисодий зарар, кадрларга маънавий зиён етказилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси Н. Ж. Худойбердиевни КПСС сафидан ўчирди.

Бундан аввал СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан унинг депутатлик ваколатлари олиб ташланган эди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЛАОС ЦИРКИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР билан ЛХДР ўртасида маданий алоқаларни мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнаган гастролларни муваффақиятли ўтказганлиги, республика меҳнаткашларини эстетик тарбиялашга ҳисса қўшганлиги учун **Лаос цирки** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1986 йил, 25 июль.

ДЕҲҚОН ҚАНОТИ

Республиканинг деҳқонлари кўпдан бери орзу қилиб келган юз от кучига эга бўлган янги «Т-100 ХП» тракторини «синаб кўриш» фахрий ҳуқуқи республиканинг донгдор пахтакори, Тошкент область «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг звено бошлиғи Собир Шералиевга берилди. Янги машина айни пайтда Фарғона водийсидаги баъзи хўжаликларда ҳам синаб кўрила бошлади.

— Ҳозир пахтакорлар қўлида бўлган тракторнинг камчиликлари маълум, — дейди Ўрта Осиё машина синаш станциясининг бош инженери Н. Ш. Шарипов. — Моторнинг ресурси катта эмас. У икки мавсумга етади. Узатмалар қутиси ҳам пухта ишланмаган — конструкторлар шу тракторни такомиллаштириш йўлидан бордилар. Тошкент мотор заводи ишлаб чиқараётган юз от кучига эга бўлган мотор кўпгина халқаро стандартларга мос келади. Янги тракторда узатмалар қутиси такомиллаштирилган, бошқа техникавий янгиликлар жорий этилган. Ҳозир уни синаб кўраётган механизаторларга пневматик тишлашиш нуқтаси жуда маъқул бўляпти. Бу нуқта бошқаришни енгиллаштиради. Янги машинанинг пухталигига катта эътибор берилди.

Синаш чоғида конструкторлар камчиликларни йўқотадилар. Тракторни ишлатиш сифатини яхшилайдиган ўзгаришлар киритадилар.

Бу тракторлар келаси йили кўплаб синаш учун тайёрланади. Унинг ҳамма узеллари синчиклаб ростланганидан кейингина кўплаб ишлаб чиқарила бошлайди.

(ЎзТАГ).

ТЮМЕНЬ БАЙРОҒИДА—ОРДЕН

ТЮМЕНЬ, 26 июль. (ТАСС). Тюмень меҳнаткашларининг революцион ҳаракатдаги катта хизматлари, уларнинг Улуғ Ватан уруши йилларида немис-фашист босқинчиларига қарши курашга қўшган ҳиссаси, хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари учун ҳамда асос солинганига 400 йил тўлиши муносабати билан шаҳар Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланди.

Бугун бўлиб ўтган тантанали йиғилиш юксак мукофотни топширишга ва Тюменнинг тўрт юз йиллигига бағишланди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг секретари В. П. Никонов нутқ сўзлади. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан шаҳарнинг барча меҳнаткашларини Ватаннинг муносиб мукофоти билан самимий муборакбод этди. В. П. Никонов СССР Олий Совети Президиумининг Тюменни мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттирди ва ҳозир бўлган кишиларнинг қарсаклари остида орденни шаҳар байроғига қадаб қўйди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

25 июль куни КПСС Марказий Комитетида СССР Қурилиш банки ва унинг республика конторалари раҳбарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда КПСС XXVII съезди талабларига мувофиқ капитал қурилишда хўжалик механизмини такомиллаштириш, хўжалик ҳисоби асосида ўзаро муносабатларни тартибга солиш, инвестиция жараёни барча қатнашчиларининг иқтисодий манфаатдорлигини кучайтириш, қувватлар ва объектларни ишга туширишда белгиланган планларни бажариш, қурилиш муддатини қисқартириш, унинг сифатини ошириш, материал сарфи ва қурилиш қийматини арзонлаштириш ва юксак пировард натижаларга эришишда уларнинг ролини ошириш соҳасида молия органларининг вазифалари кўриб чиқилди.

Қурилиш банки муассасаларининг пудрат шартномалари системасини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга таъсирини кучайтириш, белоруссиялик қурувчиларнинг барқарор нархларни қўлланиш соҳасидаги ижобий тажрибасини кенг ёйиш, коллектив пудрат методини жорий этиш, норматив муддатларда объектлар қуришга тезроқ ўтиш, буюртмачилар ва пудратчилар фаолиятига иқтисодий таъсир чораларини кучайтириш зарурлиги таъкидланди.

Қурилишларни маблағ билан таъминлаш ва уларга кредит бериш, қурилиш ташкилотларининг хўжалик, молиявий фаолиятидаги мавжуд камчиликларни тезроқ бартараф этиш, шунингдек план интизомини мустаҳкамлаш зарурлигига эътибор қаратилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. Н. Зайков нутқ сўзлади.

(ТАСС).

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Уругвай ташқи ишлар министрини қабул қилди

25 июль куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико Кремлда Шарқий Уругвай Республикаси ташқи ишлар министри Энрике Иглесиасни қабул қилди.

А. А. Громико СССР билан Уругвай ўртасидаги алоқаларни таърифлаб, суҳбатни қуйидаги сўзлар билан бошлади:

— Ўтган 60 йил мобайнида биз сизлар билан икки томонлама муносабатларимизга яхши замин тайёрладик. Аммо, ҳарқалай бу ишни давом эттириш мумкин. Иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг бу юбилейи бир ойдан кейин нишонланади. Уругвай ёш Совет давлати билан дипломатия муносабатлари ўрнатган Жанубий Америкадаги биринчи мамлакат бўлганлигини Совет Иттифоқида унутилгани йўқ.

Томонлар чуқурлашиб бораётган сиёсий мулоқот, Уругвайни СССРнинг Лотин Америкасидаги савдо-сотиқ соҳасидаги шериклари орасида дастлабки ўринлардан бирига олиб чиққан салмоқли товар обороти иккала давлат ўртасидаги ҳозирги муносабатларга хос хусусият эканлигини таъкидладилар. Маданий ва спорт алоқалари ривожланмоқда.

А. А. Громико инсоният учинчи минг йиллик бўсағасида дуч келаётган проблемаларга тўхталиб ўтди.

КПСС XXVII съездининг қарорларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг баёнотлари ва нутқларида Совет Иттифоқининг ҳарбий хавф-хатарга қарши кураш программаси ифодалаб берилган.

А. А. Громико мазкур программани баён этиб шундай деди:

— Халқлар тинчлик ва кескинлик юмшатилишини талаб қилаётган бир вақтда, мухолифлик сиёсатини ўтказишни мақсад қилиб қўйган сиёсатдонлар қуролланиш пойгасини қўллаб-қувватламоқдалар. Тинчлик йўлини ўтказиш зарурлиги — ҳаммага маълум ҳақиқатдир. Бироқ қуролланиш пойгасининг ҳомийлари қуролланиш учун тобора янги-янги маблағлар ажратилишига эришмоқдалар, натижада ҳарбий ғилдирак тинмай ва тобора жадал суръатларда айланмоқда.

Совет — Уругвай муносабатлари, деди у, ижтимоий тузуми турлича бўлган мамлакатлар бир-бирларининг ишларига аралашмай, ва айни чоғда ҳамкорликни кенгайтиришга интилиб, қай тариқа ҳамкорлик қилишлари мумкинлигини кўрсатиб турганлиги учун ҳам эътиборга сазовордир.

Э. Иглесиас Уругвай ҳукумати Совет Иттифоқининг тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган тинчлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаётганлигини айтди. У шунингдек, Уругвай ҳукуматининг барча мамлакатлар билан муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қаратилган актив ташқи сиёсат ўтказишга, қуролланиш пойгасини чеклаш ва тинчликни сақлаб қолиш йўлидаги куч-ғайратларни қўллаб-қувватлашга азму қарор берганлигини изҳор қилди.

А. А. Громико СССР Олий Совети Президиуми номидан Уругвай Президенти Хулио Сангинеттини расмий визит билан Совет Иттифоқига келиш тўғрисидаги таклифни топширди.

Уругвай ташқи ишлар министри Президентга бу таклифни бажонидил маълум қилишини айтди.

Суҳбат самимий, эркинлик вазиятида ўтди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари П. Н. Демичев ҳозир бўлди.

(ТАСС).

АМАЛИЙ, ХАЙРИХОҲЛИК РУҲИДА

25 июль куни Москвада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе билан Совет Иттифоқига расмий визит билан келган Шарқий Уругвай Республикаси ташқи ишлар министри Э. Иглесиас ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Музокаралар бошланишида Уругвай ташқи ишлар министри Уругвай Президенти Х. М. Сангинеттининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевга йўллаган мактубини Э. А. Шеварднадзега топширди.

Амалий ва хайрихоҳлик муҳитида ўтган музокаралар чоғида ҳозирги халқаро аҳволга доир кўпгина масалалар муҳокама қилинди. Министрлар бир қанча асосий халқаро проблемалар юзасидан қарашларнинг яқинлигини қайд этиб жаҳондаги вазиятни соғломлаштириш, уруш хавфини бартараф этиш, ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва реал қуролсизланишга эришиш мақсадида СССР билан Уругвай баҳамжиҳат куч-ғайрат сарфлашлари зарурлигини айтдилар.

Совет — Уругвай муносабатлари ва уларни ривожлантириш истиқболлари масалаларини кўриб чиқиш чоғида бу муносабатларнинг дўстона характерда эканлиги таъкидланди ва СССР билан Уругвай ўртасида ҳар томонлама алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш юзасидан иккала томоннинг куч-ғайратларига ижобий баҳо берилди. Тенглик, ҳурмат ва ўзаро фойдали асосда сиёсий, савдо-иқтисодий ва маданий соҳаларда икки томонлама муносабатларни жадал ривожлантиришдан томонларнинг манфаатдорлиги тасдиқланди.

Музокаралар тугагандан кейин Э. А. Шеварднадзе ва Э. Иглесиас маслаҳатлашувлар тўғрисида Совет—Уругвай протоколини, маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни ва СССР билан Уругвай ўртасидаги муносабатларга доир қўшма ҳужжатлар тўпламини нашр этиш ҳақидаги протоколни имзоладилар.

Э. А. Шеварднадзе Э. Иглесиас шарафига зиёфат берди. Зиёфат вақтида нутқлар сўзланди.

(ТАСС).

ХХР САВДО-ИҚТИСОДИЙ ВИСТАВКАСИ ОЧИЛДИ

Хитой Халқ Республикасининг 25 июль куни Москвада очилган савдо-иқтисодий виставкасига анъанавий чойдан тортиб, сунъий йўлдош моделигача, шойи газламалардан то электрон техникагача қўйилган.

ХХР савдо-иқтисодий делегациясининг бошлиғи, халқаро савдо-сотиқни ривожлантиришга кўмаклашувчи Хитой комитетининг раиси Цзя Ши экспозиция очилишида сўзга чиқиб, совет томонига ХХРнинг чет элдаги энг катта виставкаларидан бирини ташкил этишда кўмаклашганлиги учун миннатдорчилик билдирди. У кейинги йилларда иккала мамлакат ўртасида экономика, фан ва маданият соҳасидаги алоқалар кенгайганлигини мамнуният билан қайд этиб ўтди.

Совет—Хитой иқтисодий, савдо ва илмий-техникавий ҳамкорлиги комиссияси совет қисмининг раиси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов ХХР виставкаси очилишини Совет ҳукумати номидан табриклади.

Бу йил Москва ва Пекинда мамлакатларимизнинг виставкалари ўтказилаётганлиги, деди у, савдо, экономика ва фан-техника соҳаларида Совет—Хитой алоқалари самарали ривожланиб бораётганлигининг яққол далилидир. Ютуқларимиз тўғрисида шундай ахборот айирбошлаш амалий алоқалар янада ўсишига, Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга ёрдам беришига ишончим комил.

Виставкани очиш маросимида бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, шунингдек бир қанча чет мамлакатларнинг СССРдаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳозир бўлдилар.

Виставка 10 августга қадар очиқ бўлади.

(ТАСС).

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

26 июль куни ўн биринчи чақириқ Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг тўртинчи сессияси бўлиб ўтди. 1986—1990 йилларда Автоном республикани иқтисодий ва социал ривожлантириш плани ҳамда КПСС XXVII съезди қарорлари асосида халқ хўжалиги комплекси самарадорлигини ошириш юзасидан совет ва хўжалик органларининг вазифалари муҳокама қилинди. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Д. С. Ёдгоров доклад қилди.

КПСС XXVII съезди қарорлари асосида умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари автоном республикада қандай бажарилаётганлиги ҳам муҳокама қилинди.

Сайловчилар СССР Олий Совети, Ўзбекистон ССР Олий Совети, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети ва маҳаллий Советлар депутатларига берган наказлар бажарилишининг бориши тўғрисидаги ахборот тингланди.

Сессияда ташкилий масалалар кўриб чиқилди. У. Кунназаров Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг Раиси, Т. Каипбергенов автоном республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари қилиб сайланди.

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг сессиялар ўртасидаги даврда қабул қилинган фармонлари тасдиқланди.

Сессияда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. Саликов нутқ сўзладилар.

* * *

Халқ депутатлари Сирдарё ва Хоразм область Советларининг 26 июль куни бўлиб ўтган сессияларида ўн иккинчи беш йилликда ана шу областларни иқтисодий ва социал ривожлантириш планлари ҳамда партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорлари асосида халқ хўжалиги самарадорлигини ошириш юзасидан совет ва хўжалик органларининг вазифалари муҳокама қилинди.

Сирдарё область Совети сессияси қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати депутатлар доимий комиссиясининг ҳисоботини тинглади. Хоразм область Советининг сессиясида КПСС XXVII съезди қарорлари асосида аҳоли турмуш маданиятини янада ўстириш юзасидан маҳаллий Советларнинг вазифалари белгиланди.

Шу куни халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг сессияси бўлди. Сессияда 1986—1990 йилларда Ўзбекистон пойтахтини иқтисодий ва социал ривожлантириш плани муҳокама қилинди. Шаҳар халқ контроли комитетининг иши тўғрисидаги ҳисобот тингланди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1986 ЙИЛ ИЮНЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ОШКОРАЛИК ВА ПРИНЦИПИАЛЛИК РУҲИДА

Тошкент шаҳар партия активи йиғилишидан

Тошкент шаҳар партия активининг кеча бўлиб ўтган йиғилишида КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми қарорларини бажариш юзасидан шаҳар партия ташкилоти олдида турган вазифалар ошкоралик ва принципиаллик билан муҳокама қилинди. Ана шу масала бўйича Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин қилган докладда ва музокараларда қатнашган нотиқлар сўзларида партия ва хўжалик ҳаётини ривожлантиришнинг долзарб вазифалари атрофлича таҳлил этилди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига жавобан шаҳардаги ўнлаб корхона ва ташкилот ўз зиммасига қўшимча оширилган мажбуриятлар қабул этганлиги мамнуният билан қайд қилинди. Ташаббус билан чиққан корхоналар сафига Октябрь Революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи, 2-уйсозлик комбинати, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқаларни қўшиш мумкин. 13 мингдан зиёд ишчи эса Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига икки йиллик план топшириғини бажаришга аҳд қилганлиги омманинг жадаллаштиришга қўшаётган ҳиссаси ортиб бораётганидан далолат беради.

Ўтган ярим йилликда халқ хўжалигининг барча соҳаларида сезиларли силжишлар рўй берди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилга нисбатан пландаги 3,4 ўрнига 5,5 процент ортди. Пландан ташқари 35 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Жойларда иш услуби ва методларини қайта қуриш дуруст уддаланаётганлиги натижасида шаҳар бўйича халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш, уй-жой ҳамда умумий таълим мактаблари қурилиши олти ойлик планлари адо этилди.

Бироқ деб таъкидлашди нотиқлар, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари иш услубида ҳали чуқур ўзгаришлар сезилмаяпти. Ой сайин саноат ишлаб чиқариш ўсиш суръати пасайиб кетмоқда. Олий сифат категорияли маҳсулот ишлаб чиқариш плани бажарилмай қолди. Капитал қурилишда асосий фондларни ишга тушириш топшириғи бой берилди. Транспорт, савдо, уй-жой, коммунал объектлар бўйича шикоятлар кўп. Салбий ҳоллар жуда секинлик билан бартараф этилмоқда. Бунга сабаб шуки, қайта қуришни ҳар ким ўзидан бошлашни унутиб қўйяпти. Қуйи бўғинга партиявий таъсир кучи тегишлича сингдирилмаяпти. Оқибатда 7 корхона маҳсулот ишлаб чиқариш, 6 корхона эса маҳсулот реализация қилиш планини уддалай олмади. 22 корхона ўтган йилгидан суръатни бўшаштириб юборди. Агрегат заводи, бош кийимлар, 2-пойабзал, бадиий буюмлар фабрикалари (Р. Акимов, М. Ҳасанова, Р. Отажонова, Л. Читалин) ишлаб чиқариш планини камайтириш йўлидан бормоқдалар. Октябрь (О. Асқаров), Собир Раҳимов (Т. Аҳмедов), Чилонзор (Б. Ефремов) район партия комитетлари эса юқоридаги ҳолларга принципиал партиявий баҳо бермаяптилар. Афтидан улар шаҳар партия комитетининг II пленумида ўз номларига айтилган қаттиқ танқиддан тегишли хулоса чиқариб олмаган кўринадилар. Июнь ойида 13 корхона планни камайтирганлиги оқибатида 3,6 миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилди. Бунга металлни қайта ишлаш ишлаб чиқариш бирлашмаси (М. Султонов, Н. Умаров), Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигига қарашли тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси (Ш. Аҳмадалиева, Л. Федорова) ва бошқа корхоналарни мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар маҳсулот сифатига алоҳида эътиборни қаратдилар. Жумладан, шаҳардаги 1 ва 2-пойабзал фабрикалари ишлаб чиқарган пойабзалларга кўплаб эътирозлар олинмоқда. Масалан, ярим йил ичида 2-пойабзал фабрикаси тайёрлаган 7524 жуфт пойабзал брак қилинди. 1-пойабзал фабрикасида эса 1,5 миллион сўмлик 234 минг жуфт оёқ кийими савдо ташкилотларидан қайтариб юборилди. Фабрикадаги 11 потокдан фақат биттасигина олий сифат учун курашаётганлигини нормал ҳол деб бўладими?

Йиғилишда ишлаб чиқаришни қайта қуроллантириш жадаллаштиришнинг муҳим омили эканлиги алоҳида таъкидланди. Айрим корхона ва ташкилотлар раҳбарлари бу оддий ҳақиқатни тушуниб етмаяптилар. Чунончи «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасида эски асбоб-ускуналар 60 процентни ташкил этади. Бир неча марта қаттиқ танқид қилинганига қарамай тўқимачилик комбинатида қайта реконструкциядан кўзланган мақсадга эришилмаяпти.

Шаҳар бўйича олий сифат категорияли маҳсулот ишлаб чиқариш плани 97,6 процентни ташкил этди. Ленин, Собир Раҳимов, Куйбишев районларида ана шу маҳсулот турларини тайёрлаш планлари бажарилмай қолди. Бунга сабаб район партия комитетлари (В. Ардатов, Т. Аҳмедов, Н. Емельянов) раҳбарларининг бу муҳим ишга юзаки муносабатда бўлаётганлиги оқибатидир.

Актив йиғилишида капитал маблағлардан ўз ўрнида ва самарали фойдаланиш масалаларига ҳам жиддий эътибор қаратилди. Айрим корхона ва муассасаларда бу ишга панжа орасидан қаралмоқда. Масалан, шаҳардаги йигирув-тўқув фабрикаси қурилишига 64 миллион сўм ажратилган. 1980 йилдан бери қурилаётган бу объектда фақат 7 миллион сўмгина ўзлаштирилди, холос. Бундай шароитда жадаллаштириш тўғрисида қандай гап бўлиши мумкин?! Шу йилга мўлжалланган планда эса 700 минг сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилиши кўзда тутилган. Бу, ўтган йилдагидан анча камдир. Бу ҳақда корхона директори В. Жадов жиддий ўйлаб кўриши керак. Капитал қурилишдаги чалкашликлар 6- ва 10-туғруқхоналар қурилишида ҳам кўзга ташланади. Онкология ва радиология илмий-тадқиқот институти лаборатория корпуси қурилиши бошланганига 20 йилдан ошди. Бу борада Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети капитал қурилиш бошқармаси (Е. Зак) ишида сезиларли бурилиш бўлмаяпти.

Автотранспорт, трамвай-троллейбус хизматидаги камчиликлар тўғрисида кўплаб шикоятлар олинмоқда. Бу борада «Главташпассавтотранс» ва трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасидаги ўртоқлар жиддий ўйлашлари керак. Шаҳар илмий-тадқиқот институтлари ва муассасаларида кўзланган мақсадга эришишда ижодкорлик ва принципиаллик етишмаяпти. Жумладан, кейинги 25 йил ичида олимлар томонидан бирорта ҳам янги пахта териш машинаси яратилмади. Ваҳолонки, машиналарга арзимас янгилик қўшган юздан зиёд диссертация ёқланди.

Актив йиғилишида сўзга чиққан нотиқлар шаҳар экономикасини ривожлантиришга қўшиладиган ҳиссани кўпайтириш, олий таълим, ўрта махсус ўқув юртлари ва мактабларда ислоҳотни амалга оширишни жадаллаштириш хусусида атрофлича тўхталдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига жавобан 1986 йилни ва умуман ўн иккинчи беш йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари ошириб бажариш, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 70 йиллик байрамини муносиб кутиб олиш, бунинг учун социалистик мусобақанинг таъсирчан кучини ошириш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Актив йиғилишида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов нутқ сўзлади.

Йиғилишда муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

А. МАННОПОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТАНИШИНГ: ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР

ЎН ОЛТИНЧИ РАИС

Тошкент область Чиноз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Павел Фёдорович САУЛЬКИН портретига чизгилар.

«Хўжаликнинг асосий тармоғи — пахтачилик ва чорвачилик. Минг гектардан зиёд экиладиган ер бор. Шундан 720 гектарида ғўза ўстирилади. Ўтган йили ҳар гектар ердан 34,5 центнердан пахта олиниб, социалистик мажбурият ҳам бажарилди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда «Октябрь 40 йиллиги» колхози Чиноз райони бўйича олдинги ўринларда. Ўтган йили фақат шу тармоқнинг ўзидан 621 минг сўм даромад кўрилди. Бир центнер тирик вазндаги гўшт таннархи 152 сўмни ташкил этди. Бу — бир килограмм гўшт таннархи 1 сўм 52 тийинданга тушди, демакдир. Бир соғувчининг йиллик даромади — 4136 сўм. Сувчиники — 3384, механизаторники эса 4184 сўмданга тўғри келди. Бу кўрсаткичлар ўн биринчи беш йиллик дастлабки йилига қиёсланганда 1,5—2 баравар кўпдир...»

Раис идорада бўлмагани сабабли уни кутиб, хўжалик мутахассислари билан бафуржа суҳбатлашиб қолдик. Улардан юқоридаги маълумотларни олиб турганимизда шошилганча колхоз партия комитетининг секретари Қўчқор Каранчалов келиб қолди.

— Пилладан мажбуриятимизни ошириб бажардик. Давлатга 11 тонна «кумуш тола» сотдик.

— Барг етиб бердими?

— Албатта, раисимиз Павел Федорович ҳаммасини аниқ ҳисоб-китоб қилиб қўйдирган.

— У киши ҳисобдан адашиш колхозчилар киссасига ўғирлик қилиш билан баробар, деб ҳисоблайди. — Шу сабабли 25 йилдан буён давлатдан бир сўм ҳам қарз олинмаган, — гапга қўшилади бош бухгалтер.

— Колхоз ташкил топганига 57 йил бўлган экан, нима учун сиз фақат 25 йилини тилга оляпсиз?

— Чунки янги раисимиз П. Саулькин хўжаликка келганига шунча бўлган. Аниқроғи, у ўн олтинчи раис...

Унинг янги раисимиз, дегани эришроқ туюлди. Бош бухгалтер сўзларнинг ҳам ҳисоб-китобини ўрнига қўйишига ишонганимиз учун бу гап тафсилотини сўрашга шошилмадик. Лекин «нега янги, нима учун?» деган савол хаёлдан кетмасди.

— Раиснинг ўзи тушликда бўлса керак?

— Йўқ, далада, — деди кимдир.

Унинг товуш оҳангидан раисни ҳимоя қилаётгани сезилиб турарди.

Овоз берган киши билан правление ҳовлисида анча вақт суҳбатлашдик. Исми-шарифи Саъдулла Назиров, тўртта фарзанди бор экан.

— Боя нима учун ёлғон ишлатдингиз. Ахир, ҳисоб-китобни яхши кўрган одам пешин пайтида тушликка чиқмайдими?

— Тўғри, кечирасиз... Ҳар қалай, раисимизга гард юқишини ҳам истамаймиз. Чунки у ҳақиқий инсон — камтар, беғубор, меҳнатсевар. Одамларнинг ўй-дилидагини кўра олади. Кўриш, ҳис қилиш бошқа, амалий иш бошқа, дейишади. Раисимиз ана шу кейинги сўзга амал қилади.

У бироз тин олиб, хаёл оғушига берилди. Сукунатни радиодан берилаётган шўх қўшиқ бузиб турарди. У бир неча дақиқадан сўнг қадоқ босган қўлини чаккасига босиб, жилмайди:

— Эсладим, лекин йили ёдимдан кўтарилибди. Кузги юмушлар ниҳоясига етганда раис уйма-уй айланиб юриб, менга ўхшаган оддий колхозчилар турмуш шароити билан танишиб юрарди. Комил ака Йўлдошев хонадонига у билан бирга киришга тўғри келганди. Кичкина ҳовли, пастаккина уй. Олти бола бир хонада чуғурлашарди. Меҳнат офтобидан қорайиб кетган тажрибали деҳқон Комил аканинг уй шароитини кўрган раис жуда ўнғайсизланди. Ўз даласидан бошқа нарсани ўйламайдиган, ҳар қандай топшириқни бажаришга тайёр турадиган бундай одамлар колхозда кўплигини у билмаслиги мумкин эмасди.

— Ҳалол меҳнатингиз учун раҳмат,— деди у Комил акага қўлини узатиб. —Уйни эса совуқ тушгунча қуриб берамиз.

Бригада бошлиғи Муҳаммаджон Тоштемировнинг ҳам уй-жойи раисга ёқмади. Шундай шароитда яшаб, бирор марта шикоятга оғиз очмаган, коллектив учун кутилганидан зиёд обрў келтираётган бундай кишиларга унинг ҳам ҳаваси келаётгани, ҳам жони ачиётгани нигоҳидан шундоққина сезилиб турарди.

— Қишгача ҳашар йўли билан янги уй тиклаб берамиз...

Шундай бўлди. Ўшанда у билан бир неча хонадонни биргаликда айланганимизда «Павел аканинг мақсади колхозчиларнинг уй-жой шароитини яхшилаш бўлса керак» деб янглишган эканман. Бу хатоимни келгуси йил баҳорида қатор маданий-маиший объектларда қурилиш авж олиб кетганда тушуниб қолдим. Раисимиз колхоз территориясида яшовчи турли касб эгалари билан суҳбатлашганда уларнинг бугун ва эрталарини кўра олган эди. Шу йили 536 ўринли ўрта мактаб, стадион, 500 ўринли клуб, кутубхона, сартарошхона ва бошқа маиший биноларга пойдевор қўйилди.

Раисимиз колхоз келажагини фан-техника ютуқлари, механизациясиз, малакали кадрларсиз тасаввур қилолмаслигини кўп гапирарди. Ўн уч нафар йигит-қизни олий ўқув юртларига кузатганда ва улар диплом билан ўз қишлоқларига қайтиб келганларида унинг ёш боладек қувонишини кўрсангиз эди. Чиллаки чиллакини кўриб чумак уради, деганларидек, яна ўн тўрт нафар ёш ҳунар-техника билим юртларига отланди. Ўнлаб йигит-қизлар механизаторлик курсини битиришган. Хўжаликдаги 140 га яқин техника воситасининг унумли ишлатилишида ана шуларнинг билим-тажрибаси асқотяпти. Илгари қамиш томли уйларда яшаган колхозчилар турмушини эндиликда шаҳарликларникидан ажратиб бўлмайди. Асфальтланган йўллар ва йўлкалар, бош план асосида саф тортган шинам ва ёруғ уйлар.

Аввал иқтисод, кейин сиёсат, дейди халқимиз. Павел акамиз ҳам ана шундай турмуш шароитига эга бўлишимизда колхоз экономикасини ривожлантириш масаласини биринчи планга қўйиб янглишмади. Ўтган йилнинг ўзидагина хўжалигимиз жами 2 миллион 230 минг сўмга яқин даромад кўрди. Даромадга қараб буромад, деганларидек кўрилган фойданинг асосий қисми техника, социал-маиший хизмат ва капитал қурилиш учун, хўжалик аҳли меҳнатини рағбатлантириш, ишдан бўш вақтлари ва отпускаларининг мазмунли ўтиши учун сарфланмоқда. Ўйлаб кўринг, колхоз правлениеси ишидаги социал адолат принципи, меҳр-оқибат, самимийлик ва ғамхўрликни юракдан сезиб турган одам қандай қилиб жонажон колхозидан бошқа ёққа кета олади? У бундай ғамхўрликка ҳалол, виждоний, зарбдор меҳнати билан жавоб беришга интилади. Менимча кадрлар барқарорлиги, коллективимиз аҳиллиги, ютуқларимиз аниқлиги шулар туфайлидир.

Соат роппа-роса ўн бешда жуссадор, юришларидан ўзига ишонган ва мағрур, ўрта ёшлардаги истараси иссиқ бир киши муюлишдан биз томон бурилди. Унинг кўриниши хотиржам, вазмин, иродали эканлигини сездириб турарди.

— Янги раисимиз,— деди ҳамсуҳбатим.

...Раис ўз хонаси томон одимларкан унинг юришларидан аниқ мақсадни кўзлаб ҳаракат қиладиган одам эканлиги билиниб турарди. Ғўза парваришидек долзарб иш унинг вужудига ҳорғинлик соясини сололмаган кўринарди.

— Ишлар кўпдир?..

— Эпласа бўлади,—деди у яна хотиржам,— бизда ҳамма иш мутахассисларга бўлиб берилган. Ҳар бири маълум участкага жавоб беради. Раис ва партком секретари ана шу участкалардаги ишнинг ташкил этилиши, боришини назорат қилиб боради. Қаерда узилиш ёки бурилиш бўлса ўз муносабатини билдиради. Моддий ва маънавий ёрдам уюштиришга ҳаракат қилади. Участка масъуллигини олган мутахассислар эса ҳар куни кечқурун амалга оширилган иш хусусида ҳисобот беради. Бугунга якун ясалиб, эртанги кунга режа тузилади.

У салмоқлаб гапираётганда сўзни ҳам, вақтни ҳам тежашга ҳаракат қилаётганини кўзлари айтиб турарди. Дарвоқе, раиснинг хатти-ҳаракатлари, амалий ишлари ҳозирги жадаллаштириш талабларига ҳамоҳанг тушаётган эди. Дарҳақиқат, ҳар бир раҳбар, ҳар бир киши ўз иш жойида тартиб ўрнатса, виждони буюрган ишни қилса ва унга ўзини жавобгар ҳис қилса муаммолар ечилади, албатта. Гарчанд Павел Федоровичнинг айрим ишлардан қўли бўшаган бўлса ҳам, хаёли қатор ташвишлардан ҳоли эмасди. У съездлар йилида 90 тонна гўшт, 736 тонна сут, 145 минг дона тухум, 11 тонна пилла, 2450 тонна пахта етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилишини билса-да, бу кўрсаткичларни янада кўпайтириш йўлларини ўйларди. «Бунинг бирдан-бир йўли—инсон омилини активлаштиришга эришиш,— деб ҳисобларди у.— Мақсадга етмоқ учун эса одамларнинг ишлаши ва яшаши учун энг қулай шароит яратиб бериш, қўл меҳнатини техника зиммасига юклаш даркор. Бу ишларни ҳал этишда тракторчи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Василий Биборев, тажрибали механик ҳайдовчи, коммунист Ўктам Хўжамқулов, чорвадор Акром Шерматов, агроном-энтомолог Камол Бойбеков, бош инженер Владимир Ручь сингари қатордаги норлари — ишонган тоғлари бор унинг. Энг муҳими одамлар кўнглини овлай билишда, меҳнатига яраша баҳолай олишда».

... Яқинда у билан яна учрашдик. Раис соатига қараб қўйди. Афтидан идорада узоқ ўтиришга ҳуши йўқ, бинобарин зарур ишлар кутиб турганга ўхшарди. Жумладан, колхозчилар хонадонини тўла водопроводлаштиришни туғаллаш, қишлоқларни газлаштириш, маданият саройи ва маиший хизмат уйи қурилишлари лойиҳасини тегишли ташкилотлар билан маслаҳатлашиш лозим эди. Шу тобда уни кечиктириб бўлмайдиган ишлар кутаётганини сезиб ўнғайсизландик. Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени ёнига Қаҳрамонлик Олтин Юлдузи қўшилгани қувончини яшираётган камгап раиснинг камтарлигига ҳавасимиз келарди. Тошкент область Советининг депутати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими Павел Федорович Саулькин хонадан чиқаётганда бизнинг табригимизга жавобан шундай деди:

— Бу — коллективга берилган мукофот. Мен яхши одамлар билан ишлаш бахтига муяссар бўлганимдан, партия ва ҳукумат бизга катта ғамхўрлик кўрсатаётгани ва ишонч билдирганидан ғоят бахтиёрман...

У билан хайрлашаётганимизда С. Назировнинг «Янги раисимиз» ибораси яна ёдга тушди. Нега шундай деди? Унинг доимо янгиликка интилиши, партия ҳужжатларидаги йўл-йўриқларга қатъий амал қилиши, давр талабларига ҳамоҳанг қадам ташлаши, ўзини эмас, кўпчиликни ўйлаши ва янгича ишлаш кўникмаларини назарда тутдимикан?! Ҳар ҳолда шундай бўлса керак...

М. АБДУНАБИЕВ.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

РЕЗЕРВЛАР БОР, ФОЙДАЛАНИШ-ЧИ?

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси Тўрткўл район партия комитети, шаҳар ижроия комитети билан ҳамкорликда «Очиқ хатлар куни» ўтказди.

Элликқалъа, Тупроққалъа, Енбошқалъа! Қорақалпоғистон автоном республикасининг бепоён қўриқ массивлари ана шундай номлар билан аталади. Ўша қўриқларни ўзлаштириш ҳисобига Тўрткўл, Элликқалъа, Беруний ва бошқа районларнинг ерига ер қўшилиб, экинзорлари кенгайиб боряпти. Кўплаб замонавий посёлкалар, шаҳарлар қад кўтармоқда.

«Кирккизсовхозводстрой» бирлашмаси таркибида катта-кичик қурилиш, транспорт ташкилотлари, корхоналар ишлаб турибди. Қудратли техника воситалари билан таъминланган бу ташкилотлар ҳар йили катта ҳажмдаги қурилиш-монтаж, ер текислаш ва юк ташиш ишларини бажариб бермоқдалар. 5-автобаза коллективига эса катта масъулият юкланган. Улар — чўлқуварларнинг биринчи мададкори.

Хўш, транспортчилар зиммаларидаги вазифаларни қандай бажармоқдалар? Қандай муаммолар бор?

«Очиқ хатлар куни»ни Тўрткўл район партия комитетининг секретари М. С. Кошаева кириш нутқи сўзлаб очди. Сўнгра совет ташкилотлари ва хўжалик органлари раҳбарлари меҳнаткашларнинг қатор саволларига жавоб бердилар.

ИШДА ОМИЛКОРЛИК ЗАРУР

Чўл массивларининг комплекс ўзлаштирилиши кўп жиҳатдан автобаза ишининг сифатига боғлиқ. Ҳақиқатан ҳам иш кўлами ниҳоятда кенг ва мураккаб. Транспорт корхонаси имкониятлари-чи? Резервлардан тўла фойдаланиляптими?

КПСС XXVII съезди, партия Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун курашаётган автобаза коллективи чўлқуварлар олдидаги бурчини яхши ўтаяпти. Олти ойлик топшириқ барвақт адо этилди. Планга қўшимча 100 минг тонна-километр иш бажарилди. Ҳайдовчиларнинг кўпчилиги беш йилликнинг икки йили топшириғини Улуғ Октябрнинг 70 йиллик юбилейигача бажаришга аҳд қилишган. Ишда сифат ўзгаришлари юз беряпти.

Коллективда меҳнат интизоми мустаҳкамланиб бормоқда. Бу — план-мажбуриятлар тўла ва ошириб бажарилишига, тежамкорлик режими кучайишига ёрдам бермоқда.

Ҳар бир автомашина фаолияти устидан қатъий назорат ўрнатилган. КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш режалари белгилаб олинди. Иш пайтида ва ишдан ташқари вақтларда давлат машинасидан шахсий манфаат учун фойдаланувчиларга, давлат ва халқ мулкини талон-торож қилувчиларга қарши кескин чоралар кўрилмоқда.

— Ишлаб чиқаришни пухта ташкил этиш, бунда илғор ва прогрессив усулларга амал қилиш, инсон омилидан яхшироқ фойдаланиш меҳнат унумдорлигини оширишда муҳим роль ўйнаяпти,— деди автобаза директори Т. Розумов.— Ҳар бир ходимнинг умумий ишга қўшаётган ҳиссаси алоҳида ҳисобга олиняпти. Аммо иш сифати ва самарадорликни оширишга ҳалақит бериб келаётган баъзи жиҳатлар ҳам бор.

Автомобиль парки техника воситаларининг асосий қисмини «КамАЗ» юк автомашиналари ташкил этади. Мураккаб чўл шароитида чиндан ҳам худди шундай машиналар керак. Бироқ бу замонавий техниканинг қудратидан тўла фойдаланиш қийин бўляпти. Аввало, эҳтиёт қисмлар топиш анқонинг уруғидек гап. Қолаверса, бу машиналарнинг катта ва кичик нуқсонларини тез бартараф этадиган тузукроқ ремонт устахонаси очилмаган.

Корхонанинг 600 кишилик ишчи ва хизматчиларига яратилган шарт-шароитда ҳам муаммолар бор. Улар ҳануз типовой ошхона, спорт зали, болалар боғчасига ёлчишмаяпти.

Корхона директори Т. Розумов ишчи ва мутахассисларнинг қатор саволларига жавоб қайтарди.

«КамАЗ» автомашиналари ҳайдовчилари К. Бекчонов, А. Аннанов, Р. Ражабов, О. Эшимов, Ф. Тожиев, К. Рўзимбетов саволи:

— «КамАЗ»ларга техника хизмати кўрсатиш қачон яхши йўлга қўйилади? Қачонгача эҳтиёт қисмлар истаб сарсон бўламиз?

Жавоб: «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли автотрестдан «КамАЗ»га техника хизмати кўрсатиш станцияси очиш ҳақида рухсат олинди. Тегишли барча ҳужжатлар тасдиқланган. 1987 йилнинг май ойида янги «КамАЗ»—Марказ» ишга тушади ва зарур эҳтиёт қисмлар Брежнев шаҳридан тўғри етказиб бериладиган бўлади.

— Ихтисослашган автомашиналар йўқлиги сабабли озиқ-овқат маҳсулотлари чўлқуварларга оддий «ГАЗ-66» автомашиналарида элтиб берилялти. Оқибатда ҳозирги ёз кунлари маҳсулотлар тез бузилаётир. Бунинг бирон чораси кўриладими? (Автолавка ҳайдовчиси Х. Бобожонов).

Жавоб:— Савол ўринли. Ҳозир махсус автомашиналар йўқ. Учинчи-тўртинчи кварталда янги автолавка автомобиллари олиш кўзда тутилмоқда. Бу масалада биз Бош бошқарманинг ёрдамига муҳтожмиз.

Ишлаб чиқариш техникасини комплектлаш бошқармаси бўлимининг бошлиғи С. Аннazаров, 31-механизациялашган кўчма колонна бошлиғи С. Рўзимбетов:

— Ташкилотимиз ҳар йили қурилиш объектларига 20 минг кубометрга яқин йиғма темирбетон конструкциялари етказиб беради. Булар ихтисослашган махсус автомашиналарда ташилиши керак. Бизда паненловоз, балковоз, трубовоз, цементовоз каби транспорт воситалари етишмаётгани ёки умуман йўқлиги натижасида ушбу материаллар дуч келган машиналарда ташиляпти. Ноқулайлик оқибатида конструкциялар кўпинча яроқсиз ҳолга келиб қолмоқда. Бу исрофгарчиликка сабаб бўлмоқда. Шу муаммо қачон ҳал этилади?

Жавоб:— Қурилиш материалларини объектларга ташиб беришда махсус юк автомашиналари ишлаб турипти. Аммо уларнинг сони жуда кам. Кўпайтириш учун ҳаракат қилмоқдамиз.

Ишлаб чиқариш муаммоларидан тўла хабардор ўртоқларнинг саволига берилган бу жавоб йиғилганларни қаноатлантирмади. Жавоб ноаниқ бўлди. Ўйлаймизки, бу масала билан жиддий шуғулланилади.

— «КамАЗ» автомашиналарига нега антифриз ўз вақтида берилмайди? (Бир группа ҳайдовчилар).

Жавоб: —Антифризни биз Нукус машина-трактор станциялари бошқармасидан ўз вақтида ололмаяпмиз. Янги машиналарга эса икки йилгача антифриз бериш қоидада кўзда тутилмаган. Белгиланган муддат тугамай, машинасининг антифризи тугаган шофёрларга маслаҳатимиз шуки, транспорт воситаларидан фойдаланиш талабларига қатъий риоя этиш зарур. Қолаверса бу— омилкорлик тартибини ҳам тақозо этади.

ҲАҚЛИ САВОЛ ВА ҚОВУШМАГАН ЖАВОБ

Чўлқуварлар катта иш қиляптилар. Транспортчилар ҳам уларга кўпроқ мадад кўрсатиш ҳаракатида. Лекин катта оила ташвишлардан ҳоли эмас. Етишмовчиликларни, ишдаги бошбошдоқликни, одамларга хизмат кўрсатишдаги тартибсизликни бартараф қилмай туриб зиммадаги юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли ҳал этиш қийин.

Транспортчиларнинг навбатдаги саволлари шу ҳақда. Саволларга тегишли бўлинмаларнинг раҳбарлари жавоб қайтардилар.

Корхона мотор ремонти слесарлари М. Шапошников, Ж. Ғойипов, Д. Илёсов сўради:
— Автобазамизда типовой устахона йўқ. Бу масалада бирлашма раҳбарлари нима дейишаркин?

Қурилаётган уйсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси бош инженери М. Қурбонниёзов жавоби:

— Автобаза 1974 йилда типовой лойиҳа бўйича қурилганда бундай устахона назарда тутилмаган. Гап шундаки, ҳозир «КамАЗ» машиналарининг ремонти учун «КамАЗ» — Марказ» лойиҳаси тайёрланмоқда, реконструкция қилиш планида типовой устахона барпо этиш ҳисобга олинди. Типовой устахона 1987 йил охиригача ишга тушади.

Ишчилар М. Казбеков, Б. Ниёзимбетов, нон маҳсулотлари цехи мудири И. Раззоқов ва бошқалар мурожаат қилишди:

— Низомий кўчаси электрлаштирилмаган. Тунда юриб бўлмайди. Шу ҳақдаги мулоҳазангизни билмоқчи эдик.

— Ишчилар таъминоти бўлимида ҳам электр таъминотида тез-тез узилишлар бўлиб туради. Бу, айниқса, нон маҳсулотлари тайёрлаш, гўштли ва сутли озиқ-овқатларни сақлашда қийинчилик туғдирмоқда.

Район электр тармоқлари бошлиғи М. Ергалиев жавоби:

— Маълум сабабларга кўра, районимиз электр энергияси билан чекланган миқдорда таъминланяпти. Бу ҳол августнинг ўрталаригача давом этади. Шунга кўра, электр энергияни истеъмолчиларга навбат бўйича тақсимлаяпмиз...

Бизнингча, жавоб пала-партиш бўлди. Низомий кўчасини электрлаштириш ҳақидаги саволга эса дуруст жавоб берилмади. Электр энергияси таъминотида тартиб ўрнатиш, имконият ва резервларга назар ташлаш фойдадан ҳоли эмас, деб ҳисоблаймиз.

Ишчи Т. Қайжибаев саволи:
— Районимиз нефть базасидан квартал давомида ёнилғи олишда кўп узилишлар содир бўлди. Бу иш ҳамон қийинлигича қолмоқда. Уни бартараф этиш, истеъмолчиларга қулайлик яратиш учун нефть базаси раҳбарлари қандай чоралар кўришяпти?

Нефть базаси директори З. Юсупов:

— Биринчи кварталда таъминотда узилишларга йўл қўйилган бўлса ҳам, ярим йиллик план тўла бажарилди. Истеъмолчиларга фонддаги материалларнинг ҳаммаси етказиб берилди. Бензин етказиб беришдаги график бузилмаслиги учун зарур чоралар кўриляпти.

— Биз бирлашманинг хилма-хил қурилиш объектларига юк олиб борамиз,— дейишди ҳайдовчилар Я. Абдуллаев, Х. Авазов.— Аммо маълум тартиб йўқлиги учун йўл варақаларини ўз вақтида топшира олмаймиз. Асабга тегадиган бундай «майда-чуйдаларни» ҳам бартараф этиш ҳақида ўйлаб кўриляптими?

«Кирккизсовхозводстрой» бирлашмаси бош инженери Р. Маткаримов:

— Йўл варақаларининг ҳисоб-китобини тўғри юритиш учун ҳар бир ташкилотдан бир кишини шу ишга ажратиш керак. 68-механизациялашган кўчма колоннада бундай практика яхши самара беряпти. Бу тартибни бошқа ташкилотларда ҳам жорий этишнинг иложини қиламиз, ишонаверинг.

Ишчилар таъминоти бўлими катта товаршуноси Ш. Юсупов совхозлар ўзларига қарашли магазинлар, ошхоналар ва озиқ-овқат маҳсулотлари омборхоналари ремонтига эътибор бермаётганликларини таъкидлади. Бунга **Р. Маткаримов шундай жавоб берди:**

— Совхоз ва ишчилар таъминоти бўлими «Кирккизсовхозводстрой» бирлашмасига ариза(!) бериши керак.

Қаранг, ариза эмиш! Савол қаёкда-ю, жавоб қаёкда!

Давлат автомобиль инспекцияси ходими М. Сабуров ҳам меҳнаткашларнинг саволларига жавоб қайтарди.

Халқ депутатлари Тўрткўл шаҳар Совети ижроия комитети бўлимлари фаолиятига оид саволлар айниқса кўп бўлди. Ижроия комитет раисининг ўринбосари Н. И. Черикаева меҳнаткашларни қизиқтирган масалаларнинг ҳаммасига муфассал ва ишонарли жавоб берди.

Савол:— Навбатда турган шаҳарликлар узоғи билан қачон уй-жой олишлари мумкин?

Жавоб:— Кейинги 12 йил ичида шаҳарда капитал қурилиш бошқармаси йўли билан биронта ҳам уй-жой қурилмади. 1987—1990 йиллар планига ўн олти квартирали уйлардан 12 тасини қуриш киритилди. Шунингдек, «Главсредазирсовхозстрой» системаси бўйича ҳам районда 104 минг квадрат метр уй-жой қуриш масаласи ҳал этиляпти.

Савол:— Автобазада спорт майдончаси, душхона йўқ. Болалар боғчаси ва сартарошхона ҳам очилмаган. Бу масалаларда нима дейсиз?

Жавоб:— Район «Пахтакор» стадиони автобазага жуда яқин. Спорт тадбирларини шу стадионда ўтказиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз. Тўғри, бу ҳақда идоралараро шартномалар тузилиши лозим. Бу ишда биз ёрдам берамиз. Автобазада янги сартарошхона, болалар боғчаси қуриш масаласида тегишли ташкилотлар билан маслаҳатлашамиз. Буни эсга солганингиз яхши бўлди.

Савол:— Автобаза машиналари шаҳар кўчаларини тозалашдаги юмушларга тез-тез жалб этиб турилади. Бироқ бу ишда қатнашган шоферларга ҳақ тўланмайди. Шу тўғрими?

Жавоб:— Шаҳар ижроия комитети томонидан тузиб чиқилган графикка биноан шаҳар ташкилотлари ва корхоналари кўчалар-хиёбонлар, майдонлар, уй-жой кварталларининг тозалигини таъминлашга жалб этилганлар. Корхоналар бу юмушларни бажаришда ўз куч-имкониятлари қатори автомашиналардан ҳам фойдаланишлари мумкин.

Савол:— Шаҳарда автобус бекатлари қуриладими?

Жавоб:— Шаҳар Совети ижроия комитетининг архитектура бўлими бекатлар лойиҳасини тайёрлади. 1987 йилдан бекатлар қуриш ишлари бошлаб юборилади.

«Очиқ хатлар куни»да қатнашганлар хусусий уй-жой қуриш, шаҳар хўжалиги муаммолари, савдо, маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масалаларидаги саволларига ҳам жавоблар олдилар. Меҳнаткашларнинг «Очиқ хатлар куни»да берган савол, таклиф ва мулоҳазаларини пухта ўрганиш, аниқ системага солиш, реалликка айлантириш керак. Негаки, уларда олға томон жадал ҳаракатимизга ғов бўлаётган жиҳатлар эсга солинди. Камчилик, етишмовчиликларни бартараф этиш қанча тезлашса, шунча яхши.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Р. ЕШИМБЕТОВ, М. ХУДОЙБЕРДИЕВА, С. ЖЎРАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Суратларда: 1. Қизил Байроқ орденли Тинч океани чегара округи «Менжинский» кемасининг командири, биринчи ранг капитани О. Дурандин. 2. Мазкур қўриқчи кема жанговар сафарда.

С. КОЗЛОВ фотолари (ТАСС).

Бугун—СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти куни

ТЎЛҚИН УЗРА БАЙРОҚЛАР

Совет халқи ўзининг баҳодир Ҳарбий-Денгиз Флоти билан ҳақли равишда фахрланади. Бизнинг ҳарбий денгизчиларимиз социализм учун олиб борилган жангларда тобланиб, ажойиб революцион ва жанговар анъаналарни яратдилар. Улар Улуғ Ватан уруши йилларида Ватанимизнинг жанговар шон-шуҳрати солномасига қаҳрамонона саҳифалар битишди. Буюк Ғалабани қўлга киритишга муносиб ҳисса қўшишди. СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти ўзининг бутун куч-қудратини Қуруқликдаги қўшинлар манфаатларига бўйсундирди: душман флоти билан олишди, шунингдек, қўшинларимизнинг ҳужумкор ва мудофаа операцияларини ўтказишда иштирок этди. Қора денгиз флотининг «Тошкент» ҳарбий кемаси экипажининг уруш йилларидаги мардлиги ва жасорати тилларда достон бўлганлиги фикримизга далилдир.

Уруш тугади. АҚШ ўзининг НАТОдаги шериклари билан биргаликда жаҳон океанининг бепоён кенгликларини ракета-ядро қуролини учириш учун старт майдончасига айлантира бошлади. Натижада, она-Ватанимиз ва социализм мамлакатлари хавфсизлиги учун хатар кучайди. Шунда партия ва ҳукуматимиз қарорига биноан Совет Иттифоқининг океан ракета-ядро флоти ташкил қилинди. Бизнинг флотимиз денгиз ва океанлардан бошланадиган агрессияга қарама-қарши чиқа оладиган муҳим стратегик кучга айланди.

Совет Ҳарбий-Денгиз Флоти тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсатига, ҳарбий авантюраларни жиловлашга хизмат қилади. Флотимиз составида кескин ўзгаришлар юз берди. Унинг бепоён океан кенгликларига чиққанлиги, ўз базаси ва қирғоқларидан узоқ масофаларга ва узоқ муддатларга суза олиши, сув ости ва сув усти кемаларининг янада жанговар куч касб этганлиги, денгиз авиацияси самолётларининг барча радиусларда ҳаракат қила олиши катта аҳамиятга эгадир. Буларнинг ҳаммаси ҳарбий денгизчиларга нисбатан юксак талабчанликни оширишни тақозо этмоқда. Совет флотида ғоявий чиниққан, иродали, ўз ишининг усталари, мамлакат хавфсизлиги учун, тинчлик ва социализмни ҳимоя қилиш учун ўз масъулиятини чуқур ҳис этувчи кишилар хизмат қилмоқда.

Ҳарбий кемаларимизнинг жаҳон океанида узоқ сафарларга чиқиши ва унда машқ қилиши денгизчилардаги маънавий-жанговар фазилатларни янада такомиллаштиришда, ҳарбий тайёргарликни оширишда муҳим бўғиндир. Ҳарбий денгизчилар зиммасига юклатилган вазифалар хилма-хил бўлиб, улар турли қурол-яроғлар ва техника воситаларини амалда қўллай олишлари керак.

Ҳарбий денгизчилар, бутун совет халқи КПСС XXVII съезди туфайли юзага келган юксак сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги вазиятида Ҳарбий-Денгиз Флоти кунини нишонламоқда. Флот жангчилари бугун халққа, партияга ҳар бир қўшилма, ҳар бир қисм, ҳар бир кеманинг ҳамиша жанговар тайёргарлиги тўғрисида, агрессорларга қақшатқич зарба беришга тайёр эканликлари ҳақида рапорт берадилар.

27 ИЮЛЬ—САВДО ХОДИМЛАРИ КУНИ

Байрам шарафига

Савдо корхоналари меҳнаткашларининг бурчи савдо ва умумий овқатланишни такомиллаштиришдан, ишнинг замонавий методларини жорий этишдан, аниқ-пухта, виждонан ва маданий меҳнат қилишдан иборат. Улар КПСС XXVII съездининг меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш соҳасидаги қарорларини рўёбга чиқаришда муҳим роль ўйнайдилар. Профессионал байрам — Савдо ходимлари кунига бағишланиб 26 июль куни Тошкентда ўтказилган тантанали йиғилишда тармоқ олдида турган проблемалар тўғрисида, унинг ишини яхшилаш йўллари ҳақида гапирилди. Ўзбекистон ССР савдо министри М. Ҳ. Ҳасанов доклад қилди.

Йиғилишда бу йил республикада товар обороти 8 процент ўсиши кераклиги айтиб ўтилди. Тармоқ кўп йиллардан бери бундай кўрсаткичга эришмаган эди. Бунинг учун мавжуд камчиликларни бартараф этишга эришиш, кадрларга нисбатан талабчанликни ошириш, магазинларга сифатсиз маҳсулот олиб келинишига йўл қўймаслик, план топшириқлари сўзсиз бажарилишини таъминлаш зарур.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок қатнашди. (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ДЎППИ ТОР КЕЛДИ»

Газетанинг 1986 йил 11 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида танқидий мақола эълон қилинган эди.

— Мақола, — дейилади ЎЗБЕКИСТОН ССР АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИНИ ҚУРИШ ВА УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ МИНИСТРЛИГИдан олинган жавобда, — атрофлича муҳокама қилинди. Унда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди.

Ишда нуқсонларга йўл қўйганлиги учун Зарафшон автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш бошқармасининг бош механиги К. Баратовга, йўл-эксплуатация бошқармаси бошлиғи М. Адизовга, шу бошқарманинг бош инженери Каримовга, бош бухгалтери А. Умаровга, катта механик Ж. Суюновга ҳайфсан эълон қилинди. Навоий йўл эксплуатация бошқармасининг буйруғига биноан заправкачи Ч. Суюнов вазифасидан озод қилинди. Ёнилғи-мойлаш материалларининг исроф бўлишига ва нормадан ортиқча сарфланишига йўл қўйган шахслардан етказилган моддий зарар ундириб олинди.

Зарафшон автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш бошқармаси раҳбарлари зиммасига ўзларига қарашли корхоналар ва ташкилотларда ёнилғи-мойлаш материалларидан фойдаланиш, сақлаш, ҳисобга олиш ва тақсимлаш соҳасида тартиб ўрнатиш учун қатъий чоралар кўриш вазифаси юклатилди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● БУХАРЕСТ

Кейинги вақтларда Руминиянинг Қора денгиз соҳилида жойлашган курорт шаҳри Мангалия аҳолиси 2,5 мингтадан кўпроқ янги квартира олди. Шу билан бирга магазинлар, савдо заллари ва сайёҳларга, аҳолига хизмат қилувчи корхоналар қуриш давом этди. Уларнинг жами саҳни 25 минг квадрат метрга боради.

Шу беш йилликда Руминиядаги энг кўркам шаҳарлардан бири бўлмиш Мангалияни ривожлантиришга қарийб 3 миллиард лей пул ажратилади. Бу ерда мактаблар, автомобиль ва пиёдалар кўприги, икки мингта квартира, хилма-хил туристик объектлар қуриш мўлжалланмоқда.

● СОФИЯ

Бу ерда янги ижодий-хўжалик бирлашмаси «Орфей» таъсис этилди. У видео, товуш ёзиш ва фотография соҳасидаги фаолиятнинг ҳамма турларини мувофиқлаштириб, маориф, маданий-тарбиявий ва пропаганда ишида аудиовизуал воситалардан фойдаланиб туради. Бирлашма давлат ва халқаро виставкаларни ташкил этиш билан шуғулланади, шу соҳадаги мавзу ва репертуарни белгилаб беради. Бундан аввал ишлаб келган «Болгарское видео», «Болгарская фотография» корхоналари ҳамда «Балкантон» грампластинкалар фирмаси ҳам «Орфей»-таркибига кирди.

(ТАСС).

НЕВАДАДА НАВБАТДАГИ ЯДРО ПОРТЛАШИ ЎТКАЗИЛДИ

ВАШИНГТОН. Қўшма Штатлар Невада штатидаги полигонда навбатдаги ер остида ядро портлатишини ўтказдилар. Энергетика министрлиги вакилининг хабар қилишича, «Маъмурчилик мугузи» деган шартли ном билан ўтказилган портлатиш қуввати 20 килотоннага боради. Синов ўтказилиши тўғрисида олдиндан хабар қилинмади. Ядро қуролининг бу синови шу йил АҚШ Энергетика министрлиги расман эълон қилган саккизинчи синов ва Совет Иттифоқи ядро синовларини бир ёқлама тўхтатиб қўйганидан бери Вашингтон расман эълон қилган ўн бешинчи синовдир.

Ядро қурилмасининг бу янги синови Совет Иттифоқи эълон этган ядро синовларини тўхтатиш тўғрисидаги даъватларни ҳамда бутун дунёда билдирилаётган кўпдан-кўп норозиликларни АҚШ назар-писанд қилмай, ядровий қуролланиш пойгасини жиловлаш борасидаги куч-ғайратларга путур етказиш йўлини ҳамон ўтказиб келаётганлигини яна бир карра намойиш этди. Америкадаги бир қанча расмий кишиларнинг фикр-мулоҳазалари ҳам ядро синовларини тўла ва ялпи тақиқлаш проблемасига ижобий ёндашиш истаги йўқлигидан далолат беради.

Айни маҳалда қуролланишни назорат этиш соҳасидаги Американинг таниқли экспертлари, оммавий жамоат ташкилотлари, АҚШ конгресси аъзоларининг кўпчилиги мавжуд ядро қуролларини такомиллаштириш ва унинг янги хилларини яратиш халқаро хавфсизлик у ёқда турсин, АҚШ хавфсизлигига ҳам путур етказади, деб огоҳлантирмоқдалар. АҚШ маъмурияти эса портлатишларни ядро қуролларини такомиллаштириш ва унинг янги турларини яратиш мақсадида ўтказмоқда.

(ТАСС).

ЮКС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

● БЕЛГРАД. ЮКС Марказий Комитети Президиуми бу ерда бўлиб ўтган мажлисда шу йилги иқтисодий сиёсатни амалга ошириш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқди. Чиқарилган хулосалар, деб хабар қилади ТАНЮГ агентлиги, ЮКС Марказий Комитетининг 30 июлда бўладиган пленумига киритилади.

Мажлисда ЮКСнинг XIII съезди муносабати билан оммавий ахборот воситаларининг иши ҳам муҳокама қилинди. Матбуот, радио ва телевидение партия анжумани ҳужжатларининг моҳиятини тушунтириб бериши, шу ҳужжатларнинг изчиллик билан амалга оширилиши учун курашиши, салбий ҳолатларни танқид қилиши кераклиги қайд этиб ўтилди. Коммунистлар Союзи билан жамиятнинг бош вазифалари, иқтисодий барқарорлаштириш сиёсатини ва съезд қарорларини рўёбга чиқариш масалалари диққат марказида бўлиши лозим, деб таъкидлади Президиум.

Президиум оммавий ахборот воситаларидаги аҳвол учун, белгиланган сиёсатнинг изчиллик билан амалга оширилиши учун коммунистлар масъулиятини кучайтириш зарурлигини уқтириб ўтди. Съезд қарорларига амал қилиб, жамиятдаги аҳволни объектив ёритиш учун, ахборот воситаларини суиистеъмол қилишга қарши курашиш керак.

(ТАСС).

НАЖИБ ҲИРОТДА НУТҚ СЎЗЛАДИ

КОБУЛ. АДРнинг барча территориясида тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш ҳозирги вақтда АХДП ва республика ҳукуматининг бош вазифасидир, деди АХДП Марказий Комитети Бош секретари Нажиб Ҳирот вилояти аҳолиси билан учрашувда.

Афғон—Эрон муносабатларининг ҳозирги аҳволига баҳо бериб, АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари икки мамлакат халқлари қондош бўлиб ҳамиша дўстлик алоқаларини боғлаб келганлар ва ҳозир ҳам шундай алоқаларни боғлаб турибдилар, деб уқтирди. АДР Эрон билан тинч-тотув яшаш принципларига асосланган яхши қўшничилик муносабатларини ўрнатишга тайёр ва шунга интилмоқда, деди у. Ҳозирги эълон қилинмаган уруш ҳолати эса мамлакатларимиз халқларига эмас, балки халқаро империализм ва реакция кучларигагина фойдалидир, деб уқтирди Нажиб.

Ҳиротга сафари чоғида АХДП Марказий Комитети Бош секретари АХДП вилоят комитетининг аъзолари билан, тўқимачилик фабрикасининг ишчилари, қуролли кучларнинг жангчилари билан учрашди. (ТАСС).

АРЗНОМА РАД ЭТИЛДИ

ТОКИО. Жакартадан олинган маълумотларга кўра, яқинда Индонезиянинг «Анкгатан берсенжата» газетаси мамлакатнинг олий суди Индонезия Коммунистик партиясининг актив аъзоси Асеп Сурьяманни авф этиш тўғрисидаги илтимосномани рад этганлигини хабар қилди. А. Сурьяман 1975 йилда ўлим жазосига ҳукм этилган эди.

(ТАСС).

Телетайп лентасидан

● КОБУЛ

Кейинги кунларда Афғонистоннинг Балх, Парвон ва Кунар вилоятларида кам ерли ва ерсиз деҳқонлар ер участкаларига эга бўлганликлари тўғрисида 400 тадан кўпроқ ҳужжат олдилар. Революцион ҳокимият ҳужжатларни топшириш билан бир вақтда уларга зарур миқдорда химиявий ўғит, уруғлик, экин зараркунандаларига қарши кураш воситаларини ҳам ажратди.

● МАПУТУ

Мозамбик Халқ Республикаси ўз миллий байрами — давлат тасарруфига ўтказилганлик кунини нишонлади. Бундан ўн бир йил аввал мамлакат мустақиллиги эълон этилганидан сўнг ер, мактаблар, касалхоналар ва хусусий клиникалар халқ мулки, деб эълон қилинганди. Тез орада нефтни қайта ишлайдиган корхоналар ҳам давлат назоратига ўтди. Бунинг натижасида кенг меҳнаткашлар оммаси билимдан баҳраманд бўла бошлади, ҳамма учун медицина хизмати гарантияланди. Халқ ўз мамлакатининг хўжайини бўлиб қолди. Бугунги кунда мозамбикликлар станоклар ёнида, касалхоналар, мактаблар ва бошқа ўқув юртларида меҳнат вахтасида турибдилар. Улар зарбдор меҳнат қилиб, республиканинг революцион ғалабаларини мустаҳкамламоқдалар.

● БОНН

Совет Иттифоқи ўз ихтиёри билан ядро портлатишларини тўхтатиб қўйганлиги ва унинг муддатини бир неча марта узайтирганлиги СССР тинчликсеварлигининг, унинг ҳамма учун ҳалокатли қуролланиш пойгасини тўхтатишга ва халқаро вазиятни соғломлаштиришга интилаётганлигининг конкрет далилидир, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Германия Компартияси раисининг ўринбосари Эллен Вебер хоним. «Биз, ГФР коммунистлари, мамлакатимиздаги барча тинчликсевар кучлар билан биргаликда ядро қуроли синовларининг тўхтатилиши инсониятни термоядро ҳалокати хавфидан халос этиш йўлидаги муҳим қадам эканлигига қатъий ишонамиз. Биз, АҚШ ҳукмрон доираларининг халқаро жамоатчилик талабларини назар-писанд қилмай, Совет Иттифоқининг ўз ихтиёри билан ядро портлатишларини тўхтатиш тўғрисидаги қарорига қўшилишдан қайсарлик билан бош тортаётганлиги ва унинг ўрнига ўзининг ядро портлатишларини давом эттираётганлигидан ташвишланмоқдамиз. Бундай ёндашувни масъулиятли ёндашув деб ҳисоблаб бўлмайди. Бу — бутун жаҳон ҳамжамиятига АҚШ солаётган дағдағадир», — деди Вебер.

(ТАСС).

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим, Маориф, Маданият, Соғлиқни сақлаш министрликлари

ЎЗБЕКИСТОН ССРда ТУҒИЛИБ ЎСГАН КИШИЛАРДАН МАМЛАКАТИМИЗ МАРКАЗИЙ ШАҲАРЛАРИ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА

1986—1987 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МАМЛАКАТИМИЗ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ ҚУЙИДАГИ БАЗА ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ЗИММАСИГА ЮКЛАТИЛГАН:

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИДА

Москва пўлат ва қотишмалар институтига: металлшунослик, металларга термик ишлов бериш асбоб-ускуналари ва технологияси, металларга босим ёрдамида ишлов бериш.

Москва энергетика институтига: ёруғлик техникаси ва ёруғлик манбалари.

Москва нефть-химия ва газ саноати институтига; газ ва нефть қувурларини, газ омборлари ва нефть базаларини барпо қилиш.

Бауман номидаги Москва олий техника билим юртига: ярим ўтказгичли ва электровакуумли машинасозлик.

Москва нозик химиявий технология институтига: биологик актив бирикмалар химиявий технологияси.

Москва полиграфия институтига: полиграфия машиналари.

Москва енгил саноат технологияси институтига: полимер плёнка материаллари ва сунъий чарм технологияси.

Москва химия-технология институтига: органик бўёқлар ва оралиқ маҳсулотлар химиявий технологияси.

Москва тўқимачилик институтига: нотўқима тўқимачилик материаллари ишлаб чиқариш.

Москва ўрмон техникаси институтига: ўрмон ва ёғочсозлик саноати машина ва механизмлари.

Москва электротехника алоқа институтига: алоқа корхоналари машина ва ускуналари.

Ульянов-Ленин номидаги Ленинград электротехника институтига: электрон-медицина аппаратлари.

Ленинград ўрмон техникаси академиясига: ёғочларнинг химиявий технологияси, целлюлоза-қоғоз ишлаб чиқариши химиявий технологияси, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати экономикаси ҳамда уни ташкил этиш.

Ленинград тўқимачилик ва енгил саноат институтига: нотўқима тўқимачилик материалларини ишлаб чиқариш.

Ленинград кончилик институтига: фойдали қазилмаларни бойитиш.

Ленсовет номидаги Ленинград технология институтига: лаклар, бўёқлар ва лак-бўёқ қопламаларининг химиявий технологияси.

Ленинград политехника институтига: металларга босим ёрдамида ишлов бериш.

Ленинград кино инженерлари институтига: кино аппаратураси, овоз техникаси, кино-фото материалларининг химиявий технологияси.

Ленинград аниқ механика ва оптика институтига: теплофизика.

Киев инженерлик-қурилиш институтига: қурилишни автоматлаштириш ва комплекс механизациялаш.

Киев енгил саноат технологияси институтига: чарм маҳсулотларининг конструкциясини яратиш.

Киев политехника институтига: электр системалари кибернетикаси, теплофизика, гидропневмоавтоматика ва гидропривод, ахборот-ўлчов техникаси.

Магнитогорск кон-металлургия институтига: кончилик иши.

Ивано-Франковск нефть ва газ институтига: газ ва нефть қувурлари, газ омборлари ва нефть базаларини барпо этиш, нефть ва газ саноати экономикаси ҳамда уни ташкил этиш.

Львов политехника институтига: қурилиш материаллари саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

Жданов металлургия институтига: металлшунослик, металларга термик ишлов бериш ускуналари ва технологияси, металлургия ва пайвандлаш ишлаб чиқариши технологияси, металларга босим ёрдамида ишлов бериш.

Белоруссия политехника институтига: аниқ-механика приборлари, кино аппаратураси.

Иваново энергетика институтига: иссиқлик энергетика жараёнларини автоматлаштириш.

Қозон химия-технология институтига: электрохимия ишлаб чиқариши технологияси, пластмассалар химиявий технологияси, лаклар, бўёқлар ва лак-бўёқ қопламалари химиявий технологияси, кино-фото материаллар химиявий технологияси.

Уфа нефть институтига: газ-нефть қувурлари, газ омборлари ва нефть базаларини лойиҳалаш ҳамда улардан фойдаланиш, газ-нефть қувурларини, газ омборларини ҳамда нефть базаларини барпо этиш.

Воронеж политехника институтига: электрон техника махсус материаллари технологияси.

Воронеж ўрмон техникаси институтига: ўрмон ва ёғочсозлик саноати машина ва механизмлари, ўрмон инженерлик иши.

Минск радиотехника институтига: ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар.

Рязань радиотехника институтига: электрон приборлар.

Севастополь приборсозлик институтига: радиотехника.

Сибирь технология институтига: целлюлоза-қоғоз ишлаб чиқариши машиналари ва аппаратлари.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИДА

Москва геодезия инженерлари институтига: аэрофотогеодезия, картография.

Москва давлат университетига: математика, механика, физика, геофизика, илмий коммунизм, генетика, микробиология, ботаника ва зоология, сиёсий иқтисод, философия, журналистика.

Ленинград химия-фармацевтика институтига: биологик актив бирикмалар химиявий технологияси.

Ленинград давлат университетига: генетика, микробиология, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм, журналистика.

Қозон давлат университетига: илмий коммунизм.

Белоруссия давлат университетига: сиёсий иқтисод, философия.

Ростов давлат университетига: сиёсий иқтисод, философия, металлар физикаси, илмий коммунизм.

Урал давлат университетига: сиёсий иқтисод, философия, илмий коммунизм.

Томск давлат университетига: сиёсий иқтисод, философия, КПСС тарихи.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИДА

Москва полиграфия институтига: полиграфия саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

Москва бошқарув институтига: қурилишда бошқаришни ташкил этиш.

Москва экономика-статистика институтига: иқтисодий кибернетика.

Ленинград политехника институтига: бинокорлик материаллари саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

Ивано-Франковск нефть ва газ институтига: нефть ва газ саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

Украина полиграфия институтига: киношунослик ва китоб савдосини ташкил этиш.

Бутуниттифоқ кинематография давлат институтига: кинематография экономикаси.

ТОШКЕНТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИДА

Москва 2-медицина институтига: биофизика, биохимия.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИДА

Москва давлат маданият институтига: кутубхонашунослик ва библиография.

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Владимир давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

НАВОИЙ ШАҲРИДАГИ ФИЛИАЛИДА

Курск давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

РЕСПУБЛИКА РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ ИНСТИТУТИДА

Москва давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

Волгоград давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

ТЕРМИЗ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Саратов давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

НАМАНГАН ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Ставрополь давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

ХОРАЗМ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Винница давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

САМАРҚАНД ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Кировоград давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

Тамбов давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

(Ангрен шаҳри)

Горький давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

АНДИЖОН ДАВЛАТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Херсон давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

Тамбов давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

СИРДАРЁ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Киров давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

БУХОРО ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Белгород давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Балашов давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

Полтава давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

ҚАРШИ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА

Ворошиловград давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

НУКУС ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИДА

Таганрог давлат педагогика институтига: рус тили ва адабиёти.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИДА

П. И. Чайковский номидаги Москва давлат консерваториясига: фортепьяно, оркестр асбоблари, композиция, музикашунослик.

Суриков номидаги Москва давлат бадиий институтига: тасвирий санъат.

Гнесинлар номидаги давлат музика-педагогика институтига: оркестр асбоблари, халқ асбоблари.

В. А. Луначарский номидаги давлат театр санъати институтига: музикали театр режиссураси.

Б. В. Шчукин номидаги театр билим юртига: драматик театр ва кино актёри.

Москва давлат маданият институтига: маданий-оқартув ишлари.

Москва тўқимачилик институтига: тўқимачилик ва енгил саноат буюмларини бадиий безаш ҳамда моделлаштириш.

Н. А. Римский-Корсаков номидаги Ленинград давлат консерваториясига: музикашунослик.

Н. К. Черкасов номидаги Ленинград давлат театр, музика ва кинематография институтига: музикали театр режиссураси, театршунослик.

Ленинград бадиий-саноат билим юртига: саноат санъати.

П. И. Чайковский номидаги Киев давлат консерваториясига: ашула, хор дирижёрлиги.

ЎЗБЕКИСТОН ССР КИНЕМАТОГРАФИЯ ДАВЛАТ КОМИТЕТИДА

Бутуниттифоқ давлат кинематография институтига: адабий иш, кино операторлиги, киношунослик, тасвирий санъат.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ:

Мамлакатимиз марказий шаҳарлари олий ўқув юртларига кирувчи абитуриентлар 1 августдан 20 августгача кириш имтиҳонлари топширадилар. Ҳужжат туғилган вақтидан бошлаб доимий равишда Ўзбекистонда яшаб келаётган ва республика ўқув муассасаларидан ўрта маълумот тўғрисида ҳужжат олган кишилардангина қабул қилинади.

Республикаларнинг марказий олий ўқув юртларига ўқишга кирувчилар тегишли база олий ўқув юртлари ректори номига ёзилган 2 аризага қуйидагиларни қўшиб тақдим этадилар: ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли) медицина справкаси (086/У форма), 6 дона фотосурат (3х4 см), меҳнат дафтарчасидан корхона раҳбари томонидан тасдиқланган кўчирма (ишловчилар учун).

Конкурсдан ташқари қабул тартибида санъат ва журналистика мутахассислиги бўйича ўқишга кирувчилар улар ўқишга юбориладиган олий ўқув юртларида барча фанлар бўйича кириш имтиҳонларини июль ойида топширадилар. Марказий олий ўқув юртларига юбориш учун номзодлар 1986—1987 ўқув йили учун СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг буйруғига мувофиқ барча предметлар бўйича кириш имтиҳонларидан ўтган ва уларни яхши, аъло баҳолар билан топширган, ҳамда мазкур олий ўқув юртларида таълим олиш хоҳишини билдирган кишилардан танлаб олинади.

Бунда амалий иш тажрибасига эга бўлган, шунингдек, СССР Қуролли Кучлари сафларидан запасга бўшатилганларга имтиёзлар берилади.

Студентлар сафига қабул қилинган абитуриентлар ётоқхона билан таъминланади. Умумий асосларда стипендия тўланади. Олий ўқув юртини битирганлар ўз ихтисоси бўйича ишлаш учун Ўзбекистон ССРга юбориладилар.

Қизиқтирган саволлар бўйича маълумотлар олиш учун Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига (телефон 39-14-15) ва конкурсдан ташқари қабул қилишни ташкил этаётган республика олий ўқув юртларининг қабул комиссияларига мурожаат қилинсин.

«Главсредазирсовхозстрой»

ТЕХНИКУМЛАРГА ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ОҚОЛТИН ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ТЕХНИКУМИ

(Сирдарё области, Оқолтин райони, Сардоба посёлкаси, 17-совхоз)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, гидромелиорация, автомобиль транспортидан фойдаланиш, гидромелиорация ишларини механизациялаш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш, қурилишда бухгалтерия ҳисоби, қишлоқ хўжалигида граждан қурилиши.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, гидромелиорация, гидромелиорация ишларини механизациялаш, автомобиль транспортидан фойдаланиш, қурилишда бухгалтерия ҳисоби.

ЯНГИЕР КОММУНАЛ ҚУРИЛИШ ТЕХНИКУМИ

(Янгиер шаҳри, Набережная кўчаси, 7-уй)

Кундузги ўқишга: саноат ва граждан қурилиши, биноларнинг техник эксплуатацияси, биноларнинг санитария-техникавий тузилиши, қурилишда бухгалтерия ҳисоби.

Сиртқи ўқишга: саноат ва граждан қурилиши, қурилишда бухгалтерия ҳисоби.

ЖИЗЗАХ ПОЛИТЕХНИКУМИ

(Жиззах шаҳри, Х. Носиров кўчаси, 3-уй)

Кундузги ўқишга: саноат ва граждан қурилиши, гидротехник қурилиш, темир-бетон конструкциялари ва қурилиш деталларини ишлаб чиқариш, қурилишда планлаштириш.

Кечки ўқишга: саноат ва граждан қурилиши.

Сиртқи ўқишга: гидротехник қурилиш, темир-бетон конструкциялари ва қурилиш деталларини ишлаб чиқариш, қурилишда планлаштириш.

ЗАФАРОБОД ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ТЕХНИКУМИ

(Тожикистон ССР, Ленинобод области, Зафаробод посёлкаси, Титов кўчаси, 3-уй)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, гидромелиорация, автомобиль транспортидан фойдаланиш, гидромелиорация ишларини механизациялаш.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, гидромелиорация, автомобиль транспортидан фойдаланиш.

ИЛЬИЧ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКУМИ

(Жиззах области, Пахтакор райони, Акмал Икромов номли 26-совхоз)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаш, автомобиль транспортидан фойдаланиш, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби, зоотехника.

Сиртқи ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаш, автомобиль транспортидан фойдаланиш, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби.

ҚАРШИ ПОЛИТЕХНИКУМИ

(Қарши шаҳри, Ленин кўчаси, 83-уй)

Кундузги ўқишга: электр станциялари, тармоқлари ва системалари, сув хўжалиги системаларининг автоматик қурилмаларидан фойдаланиш, гидротехник қурилиш, темир-бетон конструкциялари ва қурилиш деталларини ишлаб чиқариш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш, қурилишда бухгалтерия ҳисоби, қишлоқ хўжалик ва граждан қурилиши.

Сиртқи ўқишга: гидротехник қурилиш, темир-бетон конструкциялари ва қурилиш деталларини ишлаб чиқариш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш, қурилишда бухгалтерия ҳисоби.

НУКУС ШОЛИКОРЛИК ТЕХНИКУМИ

(Нукус шаҳри, Микрорайон, 24-квартал)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, гидромелиорация, гидромелиорация ишларини механизациялаш, қурилишда бухгалтерия ҳисоби.

Сиртқи ўқишга: гидромелиорация, гидромелиорация ишларини механизациялаш.

ШАҲРИСАБЗ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ТЕХНИКУМИ

(Шаҳрисабз шаҳри, К. Маркс кўчаси, 28-уй)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаш, гидромелиорация, гидромелиорация ишларини механизациялаш, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби, автомобиль транспортидан фойдаланиш.

Сиртқи ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаш, гидромелиорация, гидромелиорация ишларини механизациялаш, автомобиль транспортидан фойдаланиш, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ:

Техникумларга кириш учун ўрта махсус ўқув юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), медицина справкаси, иш тажрибасига эга бўлганлар меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат .

Туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт ва ҳарбий билет ёки ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Бошқа шаҳарлардан келиб техникумга кирганлар ётоқхона билан таъминланади.

Р. — 08893. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Б. — 174. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12